Leto IV. V Celju, dne 4. novembra 1909. Št. 48.

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: **„Narodni List“ v Celju.** — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta štev. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — **Posamezna številka stane 10 vin.**

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Poglavje o novih davkih.

Človek bi mislil: čemdalje gremo z duhom časa, čembolj se moderni nazori o svetu in o javnem življenju, o gospodarstvu in gospodarski politiki uveljavljajo, tem več takih mož bomo dobili na krmilo javne uprave, ki bodo razumevali duh časa. Leta in desetletja že se ponavlja iz mase ljudstva klic po reformi ali spremembi današnjega davčnega sistema; osobito kmečki stan cele države (govorimo samo o avstrijski državi) že od nekdaj zahteva reformo zemljiškega davka, reformo desetka itd. Ali se je dozdaj kak finančnf minister zmenil za te zahteve? Ali jih je kedaj pri svojih proračunih uvaževal? Ali je sploh premišljeval kedaj kateri o tem, kako zlajšati težka davčna bremena revnim ljudskim slojem in kako namesto teh obremeniti tiste, ki plavajo v izobilju in ki sploh ne vedo, kam z denarjem?

I kje! Na Avstrijskem še nismo imeli takih ministrov in — jih tudi menda še tako kmalu ne bomo imeli. Pač pa imamo sedaj finančnega ministra — baje je Poljak, torej Slovan — ki je prav dobro si izračunal, kako bi še bolj odrl ravno revne sloje, in ki predlaga obenem s proračunom za l. 1910 celo vrsto nezaslišanih novih davkov. Razveselite se, vi davkoplačevalci, vriskajte in ukajte radosti, kmetje, obrtniki in delavci, zahvalite se iz dna duše vsem tistim, ki so Vam pripomogli k novim bremenom. Zakaj hoče in zakaj mora naložiti država nove davke? Ker jo je aneksija Bosne in Hercegovine stala okrog 368 miljonov, katerih ne more drugače dobiti, kakor da naloži ljudstvu nova težka bremena. In kdo so bili v prvi vrsti tisti politiki, ki so se najbolj zavzemali za to aneksijo? To so bili klerikalci vseh dežel, — **med njimi v prvi vrsti tudi naši slovenski klerikalci.** Njim se torej zahvalite, kmetje in delavci, za ljubeznjivo darilo v obliki novih davkov.

Kaj bo na novo obdačeno? Zviša se **davek na žganje,** uvede se **nov davek na vino, nov davek na dedščine,** upelje se državni monopol in s tem nov davek **na izdelovanje in prodajanje vžigalic, nov davek na mineralne vode** (slatino in sodavico) itd.

Koga bodo najbolj zadeli ti novi davki. Poglejmo: Od davka na žganje, ki ga bodo v prvi vrsti plačevali kmetje in delavci, bo dobila država vsako leto 15, dežele pa 20 miljonov kron. Davek na vino: doslej so bili tu z užitninskim davkom obdačeni samo oni, ki so pili ali kupili malo, oni pa, ki so prodali ali kupili nad 56 l, niso plačali davka. Vlada predlaga zdaj uvedbo splošnega davka na vino. Zniža se ta davek od 5·94 K na 4 K. Vino za domačo rabo bi bilo davka prosto. Kontrola glede obdačenja bi se začela šele pri odvažanju vina k trgovcu. Komu bo ta davek v škodo? O tem naj premišljujejo naši vinogradniki! Ali se ne bodo tako podražile najnavadnejše pijače in vsakdanje življenjske potrebščine? — Davek na dedščine: Samo dedščine pod 500 K bodo davka proste, od drugih se bo plačalo občutne odstotke, posebno od dedščin nad 10.000 K. Kdo bo to čutil? Boljše kmetske in meščanske hiše! — Davek na slatino in sodavico: pri litru 6 vin.! Kdo jih bo plačal v prvi vrsti? — Monopol ali novi davek na vžigalice bi dal državi 15 miljonov na leto in vsaka škatljica vžigalic bi se podražila za 2 vin. Kdo bo tudi tukaj trpel največ?

Končni račun: davek na žganje da državi 15 miljonov, davek na dedščine 10 miljonov, na rudninske vode in sodavico 4 miljone, davek na vino 11 miljonov, monopol na vžigalice 15 miljonov, torej skupno 55 miljonov kron. To so davki, ki jih bo v prvi in glavni vrsti plačevalo ljudstvo, plačeval jih bo kmet, plačeval bo obrtnik, plačeval delavec. Kapitaliste in ljudi, ki ne vedo kam z denarjem, si upa vlada obdačiti v celem s 13 miljoni kron in sicer z davkom na tantjeme in dividende, dalje pa z — **enim** miljonom kron davka na bencin za motorje; a od slednjega bo tudi najmanj eno tretjino plačal obrtnik in kmet.

Nad vse ginljiva je ljubezen vlade do svojega ljudstva! Kako materinsko skrbi ona za napredek in blagor svojih narodov, s kako ljubeznijo jim nalaga breme za bremenom! Pojte hozijana, davkoplačevalci, tem krščanskim možem, ki vas po načelih krščanske ljubezni gulijo in vodijo v gospodarsko pogubo! Poljubljajte, verniki, čiste roke klerikalnih politikov, ki vam z mirno vestjo pomagajo nakladati nove davke. Poljubljajte šibo, ki vas tepe! Na onem svetu vas čaka — plačilo!

Srečna Avstrija!

395 miljonov.

V drž. zboru se zadnje dni ni ničesar govorilo o proračunu finančnega ministra Bilinjskega. Tam se razpravljajo očividno važnejše stvari: mlati se prazna slama o draginji, dasi vsakdo ve, da cela debata ne bode rodila prav nobenega uspeha, saj se je že o enaki stvari ravno tako navdušeno, a ravno tako brezuspešno razpravljalo l. 1907. Toliko živejše pa se sedaj bavi cela avstrijska javnost z novim državnim posojilom in novimi davki, ki ne bodo, vsaj nekateri, ako bi se sklenili, samo krivični in težki, temveč tudi sitni, zdražljivi: mislimo samo smešen davek na slatino in vžigalice!

Na prvi pogled je namreč izkazanih v državnem proračunu res samo 42 miljonov izgube. A če bode parlament količkaj deloval in sklepal, se bode ta izguba brzo zvišala za kakih 27 miljonov: med drugim za zvišanje pokojnin „starim“ penzijonistom (3 milj.), za različne izdatke v prospeh kmetijstvu (6 milj.), za višje doneske deželam na dohodninskem davku (2·9 milj.) in še razne druge izdatke. Teh 69 miljonov se bode moralo pokriti z novimi davki. Te je preračunala in predlagala vlada sledeče:

1. Državni del davka na žganje (špirit)	15 milj.
2. Zvišanje dohodninskega davka in davka na dividende in tantijeme . .	13 „
3. Davek na dedščine .	10 „
4. Davek na rudninske vode in sodavico	4 „
5. Davek na vino . .	11 „
6. Monopol na vžigalice	15 „
7. Davek na bencin za motorje	1 „
Skupno torej	69 milj.

S tem pa še stvar ni končana. Finančni minister rabi tudi za **326** miljonov posojil. Predvsem **163** milj., katere je stalo oboroževanje minulo zimo. Oni „domoljubi“ — mislimo tu predvsem na slovenske klerikalce — ki so se lani navduševali za spremembo naslova pri naši posesti Bosne in Hercegovine, bodo morali sedaj svojo zabavo tudi drago plačati. 89 milj. posojila je namenjenih za investicije pri drž. železnicah (vozove in postaje), 18 milj. za domobranstvo, 8 miljonov za petrolejne rezervarje itd. $109^1/_2$ milj. posojila, v katerih je zadržanih tudi 89 milj. za železnice, je sicer Bilinjski že naznanil v proračunu; pravi, da jih bo porabil ne za železnice, temveč v pokritje drugih potreb, ako drž. zbor ne dovoli novih davkov. Ako se seštejejo posojila in davki, dobimo skupno 395 miljonov kron. Toliko znaša v resnici izguba našega državnega gospodarstva.

LISTEK.

Prisega.

Črtica iz življenja. — Spisal Mirko V. Brezovnik.

Mate je bil najlepši fant v celi fari. Kadar se je oglasila ob nedeljah popoldne za vasjo harmonika in je ponosno prikorakal on, tedaj so bile oči vseh deklet, lepih in nelepih, obrnjene vanj. Zakaj nobeden ni imel tako svežega obraza, tako predrznih brk in predvsem ni imel nobeden tako ponosno se smehljajočih očij. Klobuk mu je sedel po strani in za njim se je zibala kozja brada. Nikdar ni bil brez primernih šal, zbadljivih stihov in to je nad vse ugajalo dekletom in zato so bile vseh oči obrnjene vanj.

Mateju je to laskalo, a najbolj pri Marti, katero je videl posebno rad. V srcu pa je čutil žgočo željo, da bi postala njegova.

Ob večerih so mu govorile migljajoče zvezde in med njimi je taval zaspani mesec, leno zroč na brezbroj ovac širne nebesne poljane, katere so deloma stale nepremično, kakor oledenele, ali kakor bi se začudeno spogledovale nad bledobo zaspanega pastirja, deloma živahno silile v neznane svetove, v brezmerne globočine. Le tu pa tam je katera poskočila in strmoglavila v brezmejni prepad in za njo se je vlekla prema črta, ki je ugasnila tako hipno, kakor je hipno nastala. Mesec pa je zaspano gledal za njo, bledo se smehljaje . . .

Ob takih večerih je bilo otožno sladko njegovi duši in najraje se je zamislil. Z dalnjega drevesa, sanjajočega samotno na utrujenih grudih majke zemlje, je klical zaljubljeni skovir trubadurskonežno nezvesto nevesto, katera se je motila bogvedikje v bledoobsevanem gozdu pri sladkem sestanku . . .

Pred njegovimi očmi pa so se vrstili vsi dogodki, ki jih je kedaj doživel. Postajal je ob tej dolgi poti, počival je na posameznih obcestnih kamenih, mimo so hitela drevesa, mimo cvetne livade, mimo rujave trate in po slani popaljene cvetke. Mimo je hitelo vse, kar je kedaj razveseljevalo in žalostilo njegovo srce, hitelo je, da so komaj sledile misli . . .

A nazadnje so se ustavile pod gradom v skromni hišici. Tu so postale in se zapredle in v njih sredi je stala svetla in jasna podoba, a iz nje je kipelo nekaj vzvišenega, nekaj lepega, po čemur je hrepenelo njegovo srce, po čemur so se iztezale njegove močne roke — Marta . . .

In ravno nje bi ne smel dobiti?

Ker lepi Mate je bil razupit po celi vasi. Najhuje se je obnašal takrat, kadar se je preblizu seznanil z vinom; in to se je zgodilo dostikrat.

Marta, nežna in tiha deva, je bila ljubljenka grajske gospe Zaloške, ki ni trpela, da bi padel v žrelo takemu divjaku, kakor se je dostikrat izrazila.

Marta ga je ljubila, ker ugajal ji je samozavestni njegov nastop — posebno ob nedeljah popoldne.

Videla je njegove napake in vedela je, da postane nesrečna, če se veže na Mateja . . . A v duši je vstajal up, velik in močan podpornik plakajoči in samotni duši . . . Poboljša se, radi nje postane pameten . . . a že v prihodnjem trenutku je čutila duša v upu veliko laž, ki je žgala s spoznanjem tem huje . . .

Rad bi bil Mate iztrgal to ljubezen iz srca, ker zdelo se mu je nemogoče, da bi se obnašal tako, kakor je ugajalo gospej Zaloški, rad, a oseba Marte se je vkoreninila premočno v njegovi duši.

Primerjal jo je pogosto z drugimi. Koliko drugih je imelo istotako debele, zlate kite, ovite okusno krog glave in modre oči bi se nazadnje tudi še našle.

Iz političnega sveta.

u **Državni zbor**. Minoli teden ni storil državni zbor nič pametnega. Posamezni govorniki so tožili o strašni draginji; izvolil se je odsek, ki bi naj to vprašanje študiral; da bi se resno kaj v tem oziru storilo, o tem ni govora; draginjsko vprašanje bo v odseku lepo zaspalo. Da so socijalni demokratje valili krivdo za draginjo na kmete, ki da svoje pridelke naravnost „oderuško drago“ prodajajo, to je že stara pesem. — Posl. Roblek je v seji predzadnje srede vložil vprašanje na pravosodnega ministra zaradi sodnijskih imenovanj na Spod. Štajerskem, ko se je zopet na nečuven način prezrlo slovenske sodne uradnike v prilog nemškim. — Znani kričači Marckhl, Wastian in drugi so „interpelirali“ zaradi slovenskih napadov na Nemce po Spod. Štajerskem. Vsakdo ve, da takih napadov ni bilo, vsakdo ve, da so v Ptuju, Mariboru, Celju, Zidanem mostu in Brežicah nemški pobalini pretepali Slovence, zato se morajo Marckhlu celo nemške krave smejati.

Minoli petek je imel državni zbor zadnjo sejo. Bila je prav burna. Govorilo se je še vedno o draginji. Predsednik je koncem seje naznanil, da bo prihodnjo sejo naznanil pismenim potom. To menda ne bo tako kmalu.

u **Z Bienerthovo vlado** gre vedno bolj navzdol. Ministri so vkljub protestu obeh čeških ministrov sklenili predložiti cesarju v potrjenje zakonske načrte 4 nemških deželnih zborov glede proglašenja nemščine kot edinega deželnega jezika v 4 kronovinah. Tako se namreč hoče v teh deželah Čehe in druge Slovane, ki tam prebivajo, politično ubiti. Vkljub temu, da je vsa slovanska javnost (razen Poljakov, ki so bili tudi tokrat skrajno neznačajni!!) svarila vlado pred tem korakom, je vlada to vendar storila in si tako sama dala na čelo pečat pogina. Jasno je, da Slovani take vlade niti trenutek več ne smejo trpeti in kakor se skliče državni zbor, bodo ji pokazali vrata. Zdi se pa, da Bienerth sluti nekaj takega, zato menda državnega zbora sploh ne bo sklical in bo vladal brez njega, ali bo pa državni zbor razpustil in do končanih novih volitev pač vladal po svoji in — nemški volji.

u **Oba češka ministra** dr. Žaček in dr. Braf sta vsled sklepa večine v ministerskem svetu za predložitev protislovanskih zakonov v cesarsko potrjenje odstopila.

Poljski ministri so na sramoto svojega naroda in vsega Slovanstva glasovali za predložitev protislovanskih zakonov v cesarsko potrjenje.

u **„Slovanska Enota“** je sklenila vsled sklepa vlade o potrjenju protislovanskih postav, da prične v prvi seji z obštrukcijo. Ta bo hujša kakor ona poleti, ker jo bodo podpirali vsi v Slov. Enoti združeni poslanci.

u **Nemški „poštenjak“ na ministerskem stolu**. Nemški minister-rojak dr. Schreiner se je v svoji časti — in denarjahlepnosti dokopal do te časti tako, da si je dal poslati več brzojavk, kakor da bi ga Nemci na vsak način hoteli za ministra. Sedaj ko so Slovani zahtevali njegovo odstranitev, pa si je zopet naročil iz vseh strani nemške Češke polno brzojavk, v katerih se „nemško ljudstvo“ „odločno“ izreka za to, da Schreiner mora ostati. Seveda so vse te brzojavke mastno plačane. Ta „nemška čast“!

d **Bosanska ustava** še ne more biti objavljena prihodnji mesec, ker še ni, kakor pravi „Bosanska koresp.“ ogrskega privoljenja. Sedanje ogrsko ministerstvo pravi, da ne more več storiti nobenega politično važnega koraka.

d **Ustanovitev krščansko socijalne stranke na Ogrskem**. V nedeljo se je vršila v Budimpešti konferenca madž. kršč. socijalcev, na kateri se je sklenilo ustanoviti madžarsko kršč. socijalno stranko; predsednik nove stranke je drž. posl. kanonik Giesswein, podnačelnik grof Pavel Szapary. Nova stranka si je sestavila obširen gospodarski program.

Nove volitve na Hrvatskem. „Obzor“ poroča, da se bodo vršile po premeni ogr. ministerstva na Hrvaškem nove saborske volitve in sicer jih misli Rauch prirediti začetkom decembra ali januarja.

u **Na Grškem** je minoli teden izbruhnil punt v vojni mornarici. Neki častnik Typaldos, ki ni čisto normalen, se je z nekimi drugimi častniki uprl. Upor so vladne čete takoj zadušile.

u **V Koreji** je bil umorjen japonski knez Ito, ki je ustvaritelj današnje mogočne Japonske; bil je dozdaj največji japonski državnik in je bil eden glavnih povzročiteljev japonskih zmag v japonsko-kitajski in japonsko-ruski vojski. Ito je imel pravkar razgovore z nekim ruskim ministrom zaradi razmer v Vzhodni Aziji; umoril ga je neki Korejec; Koreja je država v vzhodni Aziji, ki jo je Japonska spravila popolnoma pod svojo oblast; a Korejci težko prenašajo japonsko upravo. — Tu je tudi iskati vzrok umora.

Beležke.

u **Štajerski deželni šolski svet** je izdal na vse šole normalno abecedo, po katerej se morajo odslej vsi učitelji ravnati. Kako prezira omenjena oblastnija nas Slovence, je razvidno iz tega, da v latinski abecedi manjkajo slovenske črke: č, Č, š, Š, in ž, Ž. — Temu in enakemu preziranju Slovencev od strani c. kr. deželnega šol. sveta najboljši odgovor bo: delitev deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek. Slovenski poslanci, želimo, da v tej zadevi započeto akcijo kmalu in ugodno rešite!

u **Iz Gradca**. Veleslavni g. Jos. Šut, tajnik mladeniške zveze v Mariboru, itd., se je kaj rad vozil v svoj domači ljutomerski okraj, agitirat za svojo zvezo. Sicer mu zveza ni toliko na srcu, od katere ima svoj vsakdanji kruh, kakor pa ogledovanje domačih deklet. Pa narodni mladeniči in dekleta ljutomerska znali so tega prisiljenca pošteno zavrniti. V svoji „prebrisani glavi“ si je iztuhtal hitro drugo. Obrnil se je pismenim potom na tukajšnja graška dekleta, roteč jih pri milem Bogu, da kot krščanska dekleta naj pristopijo h krščanskemu društvu „Kres“, nikar pa k **„liberalni Domovini.“** Jaz pa bi vprašal našega Šuta, kje je pa bil z agitacijo, ko je še obstajala stara „Domovina“ pod komando **črne suknje,** klerikalnega gospodarstva? Seveda se na njega hinavsko agitacijo nikdo ne ozira, kajti število članov raste od dne do dne. Radosti poskakuje srce vsakega rodoljuba, videč mladeniče, kakor tudi dekleta v tolikem število zahajati v narodno društvo, ne meneč se za napade od strani klerikalcev, katerim je narodnost deveta briga. — Tebi mladeniški odbor narodnega društva „Domovina“ pa kličem: „Delaj s podvojeno močjo; noben mladenič, nobeno dekle, noben delavec ali obrtnik, ki prihaja v Gradec, se ne sme potopiti v morju vsenemštvä.

d **Vojaška vest.** Naš rojak, gosp. dr. Mató Vargazon, stotnik-avditor pri vojaškem sodišču v Kotoru, je premeščen k mornariškemu sodišču v Pulj.

o **Prisega vojaških novincev**. — 1. t. m. se je izvršila po celi državi slovesna prisega vojaških novincev.

a **„Največja sebičnost in najhujše koristolovstvo“** je baje iskati v napredni stranki, piše „Straža“. Očividno se je list zmotil v naslovu. Mislil je gotovo na propadli klerikalni konzum v Št. Jurju, ki je imel določilo v pravilih, da pripade v slučaju dobička ves čisti dobiček — farovžu, izgubo pa morajo sedaj plačati kmetje.

z **Sovraštvo proti Ploju** gre klerikalcem na Slovenskem Štajerju nad koristi svojih volilcev. Očitali smo jim, zakaj se duhovniški drž. poslanci niso udeležili posvetovanja vseh štajerskih poslancev zaradi primernega zvišanja drž. podpore v svrho cenejše krme — in odgovorili so, da niso prišli k posvetovanju zaradi sovraštva proti Ploju. Nemški in slovenski poslanci so se v tej akciji navzlic vsem nasprotstvom zjedinili — slovenski klerikalci pa ne morejo pozabiti svojega nizkotnega nasprotstva v največjo škodo svojih volilcev. To je značilno za ljudi, katerih krščanstvo gre tako daleč; da ubijajo in sede po ječah in katerih „ljubezen“ do kmetov odločuje politično razmerje do dr. Ploja.

a **Kaj dela klerikalni obrambni sklad?** Nabira se zanj celo leto, videli smo v klerikalnih listih izkazane ogromne svote — vkljub temu pa ni nič slišati, da bi se kje kaj storilo koristnega na narodnostni meji. Ali je torej res, da se porablja ta „obrambni“ sklad za klerikalno agitacijo?

o **Dr. Šusteršič in dr. Benkovič** sta v zadevi konkurza pri šentjurskem konzumu vložila **nemško** vlogo pri okrožni sodniji v Celju. Zakaj molčita ta dva „najradikalnejša“ Slovenca na očitanje težkega narodnega greha? Zakaj se nadalje Benkovič ne zavzame za koristi oškodovanih šentjurskih kmetov proti duhovnikom?

z **Štajersko sadjerejsko društvo** je otvorilo v svojem lokalu v Gradcu, Sporgasse 11, III., razstavo najvažnejših hruškovih in jabolčnih vrst. Razstavo si je možno ogledati brezplačno od 9.—12. ure v sredo in soboto in to tako dolgo, dokler bode izdržalo sadje.

v **Shod avstrijskih gostilničarjev** se vrši prihodnjo pomlad v Gradcu in sicer v drugi polovici aprila.

z **Žrebčarne na Štajerskem.** Država je kupila graščine Rače, Drauhof in Wartenheim za 1,200.000 K. Pridobiti še misli Frajštajn in Pragersko, da uredi državne žrebčarne. Te bi bile velikega pomena za konjerejo na Dravskem polju in drugod.

z **Cena sadja v Gradcu**. Na 2. graškem sadnem sejmu, ki se vrši od včeraj v mestnem skladišču, se plačuje slabše sadje po 28 do 40 vin., fino namizno sadje od 40 do 80 vin. kg. Na prodaj je mnogo jabolk in hrušk, pa tudi grozdje se še dobi.

Celjski okraj.

c **Sv. Jurij ob j. ž.** Piše se nam: „Spominjam se, da so „Slov. Gosp.“ in naši klerikalci okoli kat. bralnega društva in konzuma svoj čas kričali: Kmetje, le vkup, začeli bomo barantati s krmo. In res so kupili „prešo“, češ, zdaj bomo pa pokazali Kinclu in Dobovišeku, da smo mi klerikalci najmogočnejši; „kšeft“ bo šel kakor namazan, drugi trgovci s krmo in drugim blagom ter gostilničarji bodo pa šli krav past. Pa bog je dal, da vsi ti še zdaj delajo svoje „kšefte“, konzum in klerikalci pa so šli tja, kjer muh ni. — Voglajnski.

c **Sv. Jurij ob j. ž.** Naš rdečelični in nad vse mere človekoljubni g. župnik je obenem tudi silno olikan človek. Ko je delavec Fidler zahteval od župnika, naj mu zaračuna takse za ženitev po postavi, in mu je pokazal knjižico, v kateri je postava natisnjena, ga je ljubeznivi župnik najprej opsoval za hinavca, lumpa itd., in mu potem (s težkim srcem?) dal nazaj 8 kron. Gospod župnik ima pač nekoliko prevroče krvi. Treba bo včasi puščati na žilici!

o **Iz Pondorja pri Št. Jurju ob Taboru**. Na novi bolezni poliomyelitis (otrpnenje, mrtvoudnost hrbtenice, udov itd.) leži bolan otrok mizarja Strnada. Zdravniki pravijo, da je prav izrazit slučaj.

o **Iz Št. Jurja ob Taboru**. Nove občinske volitve so razpisane. 2. in 3. razred voli 15., 1. pa 16. novembra. Kakor se sliši, hoče župnik sestaviti občinski odbor iz svojih najzvestejših podrepnikov s hribov. Baje hoče imeti tudi župana od tam.

d **Iz Žalca.** Smrt sedlarja Kajnca je napravila v Žalcu in Petrovčah precej razburjenja. Kajnca je bila že pred dvema letoma zadela kap in zdravniki so dognali, da ni popolnoma normalen. Ko se je sedaj obesil, so ga domači našli še živega. Ker je torej nekdo nujno in v strahu zahteval vode, ja mislil pismonosec, ki je bil v bližini, da kje gori in je vse prebivalstvo alarmiral. Za Žalcem so bile tudi Petrovče na nogah. Ko so ljudje leteli na kup, je pa Kajnc umrl.

c **Občinski urad v Žusmu** dopisuje, kakor se nam poroča, cesarskim uradom v nemškem jeziku, dasi je občina slovenska in je tudi župan Slovenec. Izbrišite vendar ta madež in ne dajajte povoda, da govore po cesarskih uradih o slovenski nezavednosti in o tlačanskem duhu v našem narodu. Slovenski jezik je enakopraven! Upamo, da ne bo več povoda pisati

---

In vendar — Marte ne bi našel nikdar več... Nekam boječega in slabotnega se je čutil, če je govoril z njo, ko mu je ona nedolžno pripovedovala vsakdanjosti, ki so bile zanj vendar svete besede, ki bi jih bil poslušal tudi do konca dnij.

Zdelo se mu je neumnost, da je grajska tako sovražila vino in one pretepe, ki jih je imel v vinjenosti. Moj Bog, oni zlomljeni stoli in krvavi nosi so postali vedno celi. Pretirano veliko se je zahtevalo od njega s tem, da se mora odpovedati vinu. A videl je, da se bo moral odpovedati, če ne bi šlo drugače, in da bo moral doprinesti žrtev, ker dekleta mora imeti.

Njegov sklep je postajal, po težkih bojih, vedno zrelejši, dokler ni stal pred grajsko gospo praznično oblečen s trdnim namenom, da ne bo več pokusil vina. Groza pobožnosti in vere je proniknila mladega moža, ko e v tajnotemni grajski kapelici pokleknil, se prekrižal in zopet prekrižal in s stisnjenim glasom prisegal, da se odpoveduje vinu.

Dolgo je klečal. Sivi mrak je polnil kapelico in ni se mogel odstraniti iz svetišča.

Stopila je k njemu Marta, radi katere je napovedal boj mogočni svoji strasti. Svest si je bil jarma, ki ga je s tem vzel na svoje rame — a tu je stala ona, ki mu bo vse olajšala, ki ga bo zato tisočkrat osrečila.

Vzdignil se je in zadovoljnost je sevala iz njegovih očij. Roko v roki sta šla h gospej, ki ni več nasprotovala zakonu. Roko Marte je položila v njegovo desnico; potem pa se je nagnila čez njeno sklonjeno glavico govoreč: „Bog s teboj! Upam, da bosta sedaj drug z drugim srečna...“

Tri tedne pozneje je postala Marta njegova žena.

* * *

(Dalje sledi.)

tozadevno niti o tej niti o kateri drugi občini.

c **Iz celjske okolice.** Zaveden mladenič nam piše: Pisal sem že o mlačnežih, ki imajo v Celju na in v svojih trgovinah in zalogah čisto vse nemško. Pred kratkim sem kupoval v slovenski prodajalni z moko g. Majdiča; pa glej, vse nemško, in čudno — Slovencu prodana moka je morala v nemški paket. Škandal! Zelo veliko je po Celju, na kar bo treba opozarjati in kar bo treba izčistiti. Za nas Slovence so časi, ko se pravi: delajmo tako, da bomo vredni slovenskega imena! Proč z narodno mlačnostjo brezbrižnostjo, bodimo brezobzirni in ponosni, saj smo na naši slov. zemlji. Če se Nemci in nasprotniki šopirijo, mi pa s strahom gledamo na nje in njihovo ošabnost, potem ne bo nikdar drugače, ampak bomo vedno sužnji na naši lepi bogati zemlji. — G o r i š k i.

Gotovlje. Tukaj sta pred dobrim tednom obhajala zakonska Miha in Katarina Vaš svojo biserno poroko. Nikomur se še sanjalo ni, da bi ta slavnost imela kaj s politiko opraviti. Toda hudobni dopisnik „Slov. Gosp." je tudi ta redki praznik ogrdil z umazanim sumničenjem. Ve povedati, da je na predvečer te slavnosti neki svobodomislec strgal izpred cerkvenih vrat in mlajev vence; ve tudi povedati, da je bil ta svobodomislec gotovo drugi dan na shodu slov. napredne mladine v Žalcu. Če je res kak smrkolin pri cerkvi kaj strgal, poiščite ga in primite za ušesa. Da pa slavnost, katero sta jubilanta praznovala v krogu svojih sorodnikov in prijateljev, izrabljate za ostudne napade svojih sovaščanov, s tem kažete, da Vam res ni nič več svetega. — Tudi sedanji občinski odbor se je po mislih hinavskega Gospodarjevega dopisnika strašno pregrešil. Storil je nekaj takšnega, kar se menda še ni nikoli zgodilo. Neki stranki je odpovedal stanovanje v občinski hiši, pa ga je oddal za večjo najemnino drugi stranki. To poroča Gospodarjev dopisnik kot suho poročilo brez komentarja. — Dopisun bi bil lahko brez komentarja napisal še dalje to-le: Naš g. fajmošter je vdovi, ki je letos pogorela in ima skrbeti za nedorasle otroke, odpovedal stanovanje v kaplaniji, in sedaj na zimo se mora uboga žena preseliti v svojo še mokro in še nedodelano hišo. Če čete mir, pa dajte mir!

c **Gotovlje.** Izvanredno slavlje smo imeli dne 24. m. m. Ugledna rojaka 81 letni Miha in 84 letna Katarina Vaš sta namreč obhajala šestdesetletnico svoje poroke. Slavlje se je vršilo ob desetih dopoldne v farni cerkvi, kjer ju je v četrtič zvezal župnik g. Župančič. Opisal je v kratkih besedah vse življenje obeh zakoncev ter naglašal njiju vrline. Od dvanajsterih otrok sta jima ostala samo dva, vse druge sta že poprej spremljala k večnemu počitku. Vkljub starosti ter trudapolnemu življenju ohranjena sta še prav dobro ter sta čvrsta in čila. Po cerkvenem opravilu se je okoli 90 povabljencev, po večini sorodnikov, zbralo v hiši pri Mlinarju, kjer sta slavljenca v krogu svojih dragih obhajala izvanredno slavlje. Med drugimi napitnicami omeniti imamo nagovor dveh vnukinj, ki sta v prav lepih besedah slavljencema častitali. — Želimo Mihi in Katarini Vaš p. d. Mlinarjema, da bi srečni zakon uživala še dolgo zdrava, v miru in zadovoljnosti!

o **Celjsko društvo za varstvo otrok** hvaležno priznava, da nahaja vedno več zanimanja med občinstvom. Oglašajo se obrtniki, ki so pripravljeni vzeti take zapuščene fante za vajence, oglašajo pa se tudi usmiljene rodbine, ki vzamejo take sirote za svoje. Zopet imamo slučaj, ko ima priden, toda ubog vdovec tri otroke, med temi 4 letnega fanta, ki bi ga rešil iz velike revščine, kdor bi ga vzel za svojega. Sploh bi bilo želeti, da se pri društvu sami oglašajo tisti, ki bi se hoteli zavzeti za take zanemarjene in osirotele otroke, a tudi društveni zaupniki iz celega celjskega sodnega okraja, naj vse take slučaje redno naznanjajo odboru v Celje. Odbor se peča z mislijo, v bližnji bodočnosti ustanoviti za Gaberje otroško zavetišče. V Gaberjih stanuje na stotine delavcev, ki so ves dan v tovarnah, dočim so otroci večinoma prepuščeni samim sebi. Takim otrokom nuditi po dnevu zavetišče in nadzorstvo, bi bila lepa in potrebna naloga. Nadalje hoče društvo uvesti nadzorovanje tistih oseb, ki imajo na reji dojence, posebno onih, ki se s tem skoro obrtno pečajo. Pri tem prosi posebno sodelovanja požrtvovalnih žen in pričakuje, da se mu same javijo. V prvi vrsti pa je treba kakor povsod tako tudi tukaj obilo denarne podpore. Naj si vsak šteje v dolžnost biti član tega človekoljubnega društva.

a **Iz štajerske odvetniške zbornice.** V imenik odvetnikov se je vpisal g. dr. Vekoslav Kukovec, ki je otvoril odvetniško pisarno v Celju v Kolodvorski ulici št. 8. — Istotako je postal odvetnik g. dr. Anton Božič v Celju. Vstopil je kot družabnik v pisarno g. dr. Filipiča. (Rotovška ul. št. 15/I.)

z **Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Gaberje in okolico** priredi v nedeljo, dne 7. novembra t. l. v „S k a l n i k l e t i" zabaven večer z raznovrstnim vsporedom. Ker je čisti dobiček namenjen v korist otroškemu vrtcu v Gaberju, se je nadejati, da se večera udeleže vsi zavedni Slovenci. Natančneji vspored je razviden na lepakih. — Posebna vabila se ne razpošiljajo. Torej na svidenje v nedeljo, dne 7. novembra v „Skalni kleti!"

o **Iz Št. Jurja ob J. ž.** Klerikalno časopisje si ne upa o groznem polomu našega konzuma niti ziniti besedice. Tu bi naj sedaj branilo kmete pred škodo! Duhovniki, ki so konzum začeli in farovž, kateri bi imel v slučaju mirnega razpusta čist dobiček, bi naj plačali, ne pa ubogi kmetje! Pa proti duhovnikom si Slov. Gosp. in „Straža" ne upata zagovarjati kmetov, znamenje, za koga pišeta in delata!

a **Zahvala g. častnikom in vojakom 87. pešpolka.** V petek ob 4. uri popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje Ocvirkovo na Ostrožnem. Bolni gospodar je bil sam doma, in predno je kdo zapazil ogenj, stalo je vse poslopje v plamenu. Slučajno so se vežbali vojaki v bližini. Hipoma priletijo vrli vojaki, splezajo na hišo, nosijo vodo, polivajo streho, odstranjujejo iz sobe pohištvo, podirajo goreče tramovje. Ko so vojaki omejili ogenj in vsaj hišo rešili, pridrdra požarna bramba celjska počasi in majestetično. Žal nam je, da moramo ob tej priliki omeniti nečesa zelo neljubega. Ostrožno šteje več ko 71 hišnih številk; škafov za vodo pa ni bilo niti 15. Ko so se razvrstili vojaki, da bi si podajali škafe od rok do rok, pa ni bilo posode dovolj. Kaj je to? Ali je to ljubezen do soseda nesrečneža? Sploh pa so ljudje samo zijali v pogorišče. Tu še je treba mnogo krščanskega poduka. Siromaku pogorelcu je zgorelo gospodarsko poslopje do tal; zgorela je ena telica, uničena vsa krma, krompir in vsi poljski pridelki. Hiša je vsa razdrapana. Govori se, da so zažgali otroci.

o **Iz Jurkloštra.** Tukaj se zdi, da so se vrnili zopet rokovnjaški časi. Že več tednov je nekdo kradel tukajšnjim posestnikom vse, kar se je le dalo doseči in odnesti tako, da že ni bilo nič več varno pred njim. Kakih sto kmetov in pa vsi orožniki naokoli so priredili gonjo na neznane zlikovce, da jih je več, se je vedelo, a nič ni pomagalo. Kot da se norčujejo iz ubogih posestnikov, so še tatovi na dan lova ednemu zažgali posest. Lov je bil brezploden, a včeraj se je posrečilo g. stražmojstru iz Laškega Savcu s pomočjo enega orožnika, ujeti dva mlada fanta, Janeza Jazbinšeka in Janeza Ogrinca, ki sta bila zakrivila vse tatvine. Skoro gotovo je, da sta tudi zažgala pri onem posestniku.

v **Dr. Korošec kot ovaditelj zopet propadel.** Kakor znano, se glasi bojno geslo klerikalcev: „Sovražnika v srce!" Po tem geslu so osvajali klerikalci naše pristaše ob priliki volitev sodnijam, da bi jih oškodovali. Dr. Korošec je telegrafično ovadil razdeljevanje letakov narodne stranke za Frana Brinarja v občini Kokarje. Pozneje je frančiškan pater Anzelm Murn iz Nazarja ovadbo še pismeno na sodnijo vložil. To so politiki! To je razumevanje svobode tiska, katere se v polni meri ravno klerikalci poslužujejo. Predvčeraj je bila sklicana razprava pri okrožni sodniji v Celju. Sodnija se je pridružila stališču zagovornika dr. Kukovca, da se ne more govoriti o prestopku kolportaže, če se letaki po najetem slugi razdelijo na osebno od razširjevalca letakov natančno označene naslove prejemnikov. Dr. Korošec in pater Anzelm Murn sta z ovadbo političnih nasprotnikov zopet pogorela in so bili g. Radoslav Knaflič, kakor tudi župan Jože Praznik in sluga Franc Cigale oproščeni. Radoslava Knafliča so hoteli duhovni gospodje — ob kruh spraviti ali mu vsaj napraviti sitnosti pri šolskih oblastih, pa — ni šlo! Slava klerikalnemu ovaduštvu!

o **Bralno društvo v Laškem trgu** uprizori v nedeljo, dne 7. listopada t. l. v prostorih „Pivnice § 11" „M o č u n i f o r m e", burko s petjem v treh dejanjih, spisal Jak. Štoka, vglazbil H. O. Vogrič. Pevske točke spremlja na glasovirju g. Franc Drolc. Po predstavi je poleg drugih točk na sporedu tudi srečolov. — Vstopnina: Sedeži 1. in 2. vrste 1·20 K, 3. in 4. vrste 1 K, 5. in 6. vrste 80 vin., ostale vrste 60 vin.; stojišče 30 vin. Blagajna se odpre ob pol 4. uri popoldne. Začetek točno ob pol 5. uri popoldne.

d **Narodnost klerikalcev.** Pri stavbi ljudske šole v Št. Jurju ob J. ž. je dobi ldelo železne ograje, ki bo stala nad 6000 K, nemški (?) ključavničarski mojster Kossär iz Celja, čeprav se je g. Rebek ponudil, da prevzame delo za isto ceno. Marsikaj še bomo povedali slov. davkoplačevalcem, kar ne bo preveč hvalilo našega velikega Slovenca dr. Povaleja, v postranski lastnosti zagrizenega klerikalca, ki je načelnik krajnega šolskega sveta. Da Scargnetti kot klerikalna korifeja ne ve, da imamo slovenske obrtnike, to pojmimo. G. Žgank, ali Vam je konzumov žganec tako obtičal v grlu, da ne morete niti besedice več ziniti?! Povejte vendar svojim predragim ovčicam trdnega „katoliškega" prepričanja nekaj tistih naukov o narodnosti, ki ste jih včasi tako radi dajali nam naprednjakom.

Ptujski okraj.

Iz Št. Janža na Dravskem polju. Dasi ne stopam rad v javnost, sem sedaj primoran to storiti, da dam peklensko zlobnemu dopisniku „Straže" št. 118 zaslužen odgovor, in da pokažem, kdo tu mir kali. Ne bom pa se skrival za hrbet g. urednika, marveč bom se v dokaz stvarnosti odgovora podpisal. Zakaj sem prišel sem, bom pojasnil v prih. dopisu, če tudi to slogi med duhovništvom in učiteljstvom nikakor ne bo v korist. Tozadevna vedna sumničenja in predbacivanja mi namreč že presedajo. Omenim tu le da nisem šel od Bolfanka kazenskim potom, marveč vsled lastne prošnje, ker nisem hotel več biti med zaslepljenci, med kterimi nisem bil življenja varen. Značilno je tudi dejstvo, da sem bil premeščen iz dvona štirirazrednico in to na izrecno željo predpostavljenih. Po komaj triletnej službi sem prišel za šol. vodjo na Gomilsko in sem preživel tam 11 nepozabnih mi let v neskaljenem miru in prijaznosti s poštenimi farani kakor tudi z blagim župnikom Jerišo, ki je še na smrtni postelji izrazil željo, naj pridem na njegov pogreb, kar sem tudi drage volje storil, dasi sem bil že pri Bolfanku. V kako presrčnih razmerah sem prebil tam prvih 9 let, lahko popriča pravi biser med duhovniki gosp. Sinko, koji mi je tudi nepozaben. Ko je prišel g. Ilešič tje, sem ga sprejel z vso prijaznostjo. Občeval sem ž njim še tudi takrat, ko mi je začela njegova sestra polena pod noge metati, četudi sem vedel, kaj se je godilo v Hočah ter da ga je v Žalcu takratni g. nadučitelj komaj rešil propada, da, še celo takrat, ko sem zasačil v šoli med deklicami listke, v kterih se je opisovalo, kaj je nesrečnež z dvema počenjal. Bil sem celo tako „hudoben", da sem prvi listek g. Ilešiču samemu izročil. Nemiri med menoj in med župnikom oziroma med podšuntanimi njegovimi privrženci so se začeli še le takrat, ko sem vso tužno zadevo opisal mil. knezoškofu, to je v 14. letu mojega tamošnjega bivanja. Imel sem pri tem namen, naj bi višja cerkvena oblast župniku namignila, naj prosi za drugo faro. Ko bi se bilo to zgodilo, — pisal sem 13 mesecev pred obravnavo —, bil bi nesrečnež še sedaj v službi. Iz povedanega je jasno razvidno, kakšen „hudobnež" in „nemirnež" sem bil na prejšnjih mestih. Že prve dni tukajšnjega bivanja sem zvedel iz zanesljivega vira, da se me je od neke strani že pred prihodom pošteno krščansko obiralo. Po kapljicah sem potem vedno požiral bolfanske dogodke od strani g. kaplana Agreža, kteri me je celo kot svojega gosta opetno napadal in mi celo grozil. Toda ostal sem miren. Ob nastopu službe sem povdarjal v svojem in v imenu sodrugov, da želimo z g. katekotom složno delovati. Držali smo se tega tudi dosledno ter izpolnili gospodu vsako željo. Trpeli smo mirno njegov nered in oblastnost pri katekezi, trpeli, da je prvoobhajance skoro pol leta gonil že ob 6. uri zjutraj v šolo. Reveži so prišli često tešči in so morali biti tu do 3. oziroma 4. ure z bornim koščkom kruha. Naravno, da so bili za pozneji pouk le malo sposobni. A mi smo trpeli in revčke tudi nadzorovali. Nemirneži! — Shoda g. Pišeka se je udeležil le 1 član tukajšnega učiteljstva, trije smo bili odsotni. V bojevitem dopisu pa se je dolžilo potem liberalno učiteljsto sentjanško, da si je, zvesto si svoje onemoglosti, na pomoč poklicalo sosednja tovariša i. t. d., dasi je resnicoljubni dopisnik moral vedeti, da sta bila ta tovariša domačina in takrat na počitnicah. G. kaplan je imel cel dopis lepo spisan v evangeljskih bukvicah in so ga ljudje med mašo brali, a dopisnik ni bil on. Nemiren Reich! — Ko se je vršil prvi občni zbor katoliškega izobraževalnega društva, nisem bil njega ud, nisem imel toraj tudi pravice govoriti in bi ne govoril, ko bi g. kaplan ne zagrozil v mojem razredu z značilnimi besedami: Ven z učiteljstvom, če ne, bomo ga ven vrgli"! Na te „miroljubne" besede se je res vzdignilo nekaj pesti. Tega pač nisem mogel niti smel mirno trpeti, toraj sem takoj gospoda dostojno zavrnil. Pri mesečni konferenci sem ga potem vprašal, mar li tako postopanje povspešuje složno

delovanje, a on je navedene besede utajil, češ, da nima nikakega povoda, da bi nas napadal. Toda, kako pride dopisnik do slednjega dogodka, če ni bil ud konference? „Resnico- in miroljub“ mi podtika dalje tudi neko ovadbo. Zlobnež! Če si jo videl, tudi veš, kedo jo je vložil in podpisal, toraj mene le podlo in nekrščansko obrekuješ. Zoper domačo posojilnico nisem nikdar agitiral. Omenil sem večkrat le splošno, da se jih preveč snuje in da utegne priti enkrat do katastrof, kot pri konzumih. In volitve? Ni li človek nemirnež in zlobnež, ako se posluži brez dovoljenja višje izobraženih svojih državljanskih pravic, ako se predrzne na shodih braniti svoj stan ali nenavzočega res uzornega in uglednega poslanca radi neosnovanih napadov? In to sem žalibog storil. Toraj kamen in kol v roko in z njima po „nemirnem“ nadučitelju tem bolj, ker je celo pojasnil, zakaj dr. Ploj v zadevi regulacije Drave za Staršane ni več dosegel. Zanimivo je poglavje, ki se še pojasni! Glede moje plače vprašam miroljuba prav ponižno: Sem-li jaz kriv, da še g. kaplan ni župnik na kaki dobri fari? Imam tudi jaz zbirco, maše in še razne druge dohodke? Služi gospod že toliko let kot jaz in za koliko oseb mora skrbeti? Kakor vsi moji mnogoštevilni učenci, kteri so študirali ali še študirajo, bi napravil tudi najmlajši sin sprejemni izpit, a ga zanj nisem pripravljal, ker še preveč čutim onih 1000 K, ktere sem moral plačati radi pravde s sestro g. Ilešiča, ktero so mi njegovi privrženci po vnebovpijoči krivici naprtili in ker sem imel z zboljšanjem tukajšnih šolskih razmer preveč dela. Sicer pa ostani čevljar pri svojem kopitu. Časi so hvala Bogu minuli, ko je smela ocenjevati naše delovanje vsaka duševna ničla. Povem ti pa še, dopisniče, da je bil g. nadzornik z mojim in z delovanjem sodrugov ravno letos povsem zadovoljen in da tudi ljudstvo drage volje pripoznava lep napredek v šoli. Pa šment, vso zaslugo ima pri tem edino le g. kateket!? Zvonca tu nočem in ne morem nositi, ker sem preslab in le „na pol izobražen“. To prepustim toraj boljšim možem. Gnusno, da ogabno pa je, ako mi dopisun oponaša cerkev. Če ubogi šomašter izpolnjuje verske dolžnosti, ni prav, če jih ne izpolnjuje, zopet ni prav! Sicer sem pa v cerkev hodil, preden sem tebe poznal in bom hodil tudi v prihodnje, če ti je to ljubo ali ne. Da duhovnikov ne napadam, je moral pripoznati „Gospodar“, a je dodal prav „duhovito“ pripombo. Kakor razvidno, ima g. dopisnik sicer dober nos, a glede sedanjega miru pri Bolfanku ga je na cedilu pustil. Konečno še neka vprašanja. Zakaj pa častivredni dopisnik nisi branil g. kaplana tako junaško zoper težke in javne napade tovariša Ahiča? Zakaj nisi prijel za ušesa onih mož in fantov, ki so g. katekletu o poznej uri v gostilni v lice povedali, da je puntar itd.? Zakaj ne prekolneš sina, ki je na gospoda kamen vrgel in ga opsoval? Zakaj ne tožita časnikov, ki objavljajo napade? Mar iz miroljubnosti ne? Kedo ne loči politika od zasebnika? Dobro vem, zakaj se tako postopa, a povem javno, da to ni pošteno, še manj pa krščansko. — Janez Reich, nadučitelj.

p **Iz Rogaške Slatine.** Čas bo že, da se tudi iz našega dež. kopališča kaj po svetu izve. Seveda, kar je dobro, se samo hvali, zato hočem samo to povedati, kar se mi ne dopade. — Bili sta zasedeni dve mesti deželnih uradnikov na tem kopališču brez razpisa služb, menda izpod roke gospoda ravnatelja, vsestransko izobraženega jurista, in sicer mesto blagajničarja, koje je dobil hud Nemec „Poschinger“, prejšnji zasebni knjigovodja, in mesto ekonoma, katero je dobil absolvent vinarske šole v Mariboru „Kuri“, tudi pristen German. Čudno, da se oddajajo taka, dobro plačana mesta deželnih uradnikov kar pod roko! — Stavba krasnega hotela „Erzherzog Johann“ na griču je stala deželo ogromnih denarjev. Bil je poleti tudi jako zaseden, ker je kopališki zdravnik, pristen Nemec Simonitsch, zanj strastno agitiral. Vsakega gosta je takorekoč primoral gori stanovati, oziroma obedovati. In glej čuka; po sklepu računov pa se prikaže deficit okroglih 1000 K. Gospod jurist, ravnatelj dr. Mulli, naj bi to pojasnil, kajti dobro obiskani hotel je bil v preskrbi kopališkega ravnateljstva. — Nadalje naj gospod ravnatelj nikari ne postopa s Slatenčani obrtniki, kakor da bi bilo kopališče njegovo, saj je tudi on samo uradnik, kar bi si naj zapomnil. Kakor hitro kakšen obrtnik ne pleše tako, kakor on, paša, žvižga, je že v nevarnosti, da ga neubogljivca od sklede odrine. Odkar je luteran Kuri tukaj, ki misli, da že vse zna in ve, ako je absolviral vinarsko šolo, se mu je v gospodarskih zadevah ravnatelj popolnoma vdal, tako da drugih beseda nič ne velja in je vsled tega ravnatelj pri drugih obrtnikih poštenjakih ves ugled zgubil. — Dr. Mulli kot jurist in ud okrajnega zastopa, ne ve, da je listje, ki pada na okrajno cesto, last okrajnega zastopa. Cestar, ki ima progo skozi Slatino, je prodal to listje gospodu Jan. Ogrizek-u. G. Ogrizek ga je dal po hlapcu grabiti. Tedaj pa pride g. dr. Mulli in v svoji sveti jezi zarohni nad ubogim hlapcem prav lepo: „Marsch weg hier.“ Prišel pa je sam g. Ogrizek grabit — in — „Gospod ravnatelj, kako Vam je bilo pri srcu, ko ste krajšega potegnili?“ Da, da, hudo je, če mora jurist navadnemu zemljanu prav dati. — Slovenski delavec, ki ima 7 do 8 otrok in mora pod tujo streho bivati, dobiva samo do 1 K 40 vin. dnine. Kako naj revčki pošteno živijo. Gospod ravnatelj naj bi gledal, da se jim stanje zboljša, ker ne gre iz njegovega žepa. Če to stori, mu bodo vsaj ti hvalo vedeli, če že mi drugi ne. — Na svidenje drugokrat. Gradiva dosti! **Opazovalec.**

o **Izkopine na Ptuju.** Na posestvu grofa Herbersteina so izkopali pod ptujskim gradom veliko orodij slovanskega in rimskega porekla. Našli so tudi več stebrov iz mramorja, nakita in starih novcev.

o **Sodna razprava v kaznilnici.** Bivši trgovec na Polenšaku, znani nemškutar Franc Ploj, je bil 2. aprila t. l. v Mariboru obsojen zaradi goljufije na 3 leta težke ječe. Njegova ničnostna pritožba je bila zavržena. Ko so ga 25. jul. hoteli prepeljati v moško kaznilnico, se je branil s tako silo in je tako razsajal in razgrajal in vpil, da so ga le z veliko težavo v vozu tja prepeljali. Zaradi tega je bil obtožen. Sodišče se je balo, da bi se pri transportu iz kaznilnice k sodniji zopet renitentno obnašal, zato je šlo samo v kaznilnico, tam obravnavalo in obsodilo Ploja — ki je bil pri tej obravnavi prav ponižen — zaradi javne nasilnosti na 6 mesecev težke ječe. Ploj je vložil ničnostno pritožbo.

o **Iz Rogoznice pri Ptuju.** Naše „Kmet. bralno društvo v Rogoznici“ je imelo dne 24. t. m. svoje tretje redno občno zborovanje. Iz poročila blagajnika je bilo povzeti, da so dohodki znašali K 513·39, izdatki pa K 497·39. Knjižnica šteje 391 knjig, izposojilni izkaz šteje nad 600 številk. V tekočem letu se je po napornem delovanju g. Bračiča posrečilo osnovati „narodno godbo“, ki šteje sedaj 20 mož in ki kaj vrlo napreduje. Prirediło se je več dobro uspelih narodnih veselic in gled. predstav (v Narodnem domu v Ptuju in doma). — Rednih in podpornih udov je društvo štelo blizu 100. Gotovo lepo število, če uvažujemo, da tvori naša mala občina predmestje nam toli prijaznega mesta Ptuja. V novi odbor so bili voljeni: predsednikom F. Bračič, namestnikom F. Vabič, tajnikom A. Haladeja, blagajnikom A. Kukovec, knjižničarjem A. Kolarič, odbornikom Ivan in Jože Brenčič, Jos. Lupša in F. Majerič; pregledovalcem računov pa velepos. g. Zupančič in trg. poslovodja Fr. Lenárt. G. Zupančič je pozdravil novi odbor in ga navduševal k marljivemu delovanju domovini in narodu v korist. Blagemu podporniku izreka društvo na tem mestu svojo najlepšo zahvalo. Ko se je še g. Lenarta kot vodjo ptuj. sokola iskreno pozdravilo, je gospod predsednik, zahvaljujoč se za častno izvolitev in obetajoč, da hoče vse svoje moči posvetiti prekoristnemu društvu, zaključil dveurno zborovanje.

o **Iz Ptuja.** Od tu je pobegnil 12 letni dijak Friderik Pevetz. Nosil je nemškoštajersko obleko in ima jedno oko pokvarjeno. Za svojo starost je zelo razvit. Bil je seboj vzel lovsko puško, katero je med potom v Spodnjem Dupleku prodal. Deček je bil tudi v Mariboru, a sedaj je sled za njim izginila.

z **Pri snaženju puške ponesrečil.** Neki 46 let stari mizar v Rogatcu je 1. novembra snažil svojo puško. Pri tem se je pa puška izprožila in naboj je zadel mizarja v desno stegno.

Ljutomerski okraj.

l **Iz Pratinščaka pri Ljutomeru.** Nekdanji naš svetinjski župnik Bohanec, sedanji šmarski dekan prosjači, kadar pride sem v gorice, za prenočišče pri ljudeh, ki jih svoj čas ni prišteval k svojim „najuglednejšim“ prijateljem. V ljutomerskem župnišču je sicer dovolj prostora, pa kaj, ko mu je vstop nemogoč, ker sta se pred nekaj leti z gospodom dekanom hudo sprla. Nič drugače ni v svetinjskem župnišču. Njegov naslednik župnik Bratušek, za katerega se je Bohanec kaj trudil, da bi mu spravil svetinjsko župnijo, tudi on je prišel pri njem v nemilost, ker ga noče več ubogati, odkar je župnik; rajši mu je pokazal vrata. „Črna nehvaležnost“, bi lahko rekli, ko bi nas to kaj brigalo. Sicer se reče: vrana vrani ne izkljuje oči, vendar ima tudi ta prislovica, kakor vsaka druga, izjeme.

v **Sladko vince piti...** Pred mariborskim okrožnim sodiščem sta stala 18 letni Al. Kegl in 19 letni Jož. Slavič iz Stare nove vasi pri Ljutomeru. 11. julija sta si ga bila v Križevcih zdrugimi fanti vred precej privoščila in alkohol je povzročil, da sta ona postala trda, opeka, krepela in noži pa tako gibčni, da so opravljali dobro službo. Anton Prelog in Franc Črnjavič sta odnesla precej hude spomine. Slavič in Kegel bodeta vsak tri mesece sedela v ječi.

Slovenjegraški okraj.

a **Uradna zloraba šoštanjskega občinskega zastopa.** Naši javnosti je dovolj znano, da se vlada v šoštanjski občinski hiši kakor v kakem pašaliku. Hans Woschnagg je hujši ko turški paša in c. kr. glavarstvo v Slovenjemgradcu pa daje tej nečedni družbi pri vsaki priliki potuho. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je poslal glavar Poigher v šoštanjsko volilno komisijo ne samo zagrizenih nemškutarjev, temveč je imenoval tudi za vladnega komisarja najstrupenejšega izmed vseh, to je zloglasnega Hauke-ta. Tako izgleda danes nepristranost c. kr. avstrijske vlade. Lumparija, ki pa se je zgodila zadnje dni, presega že vse meje in je začetek anarhije v občini trg Šoštanj. Na uradni deski imenovane občine je bilo nabito, da traja reklamacijska doba za občinske volitve trga Šoštanj od 13. oktobra 1909 do vštevši 26. oktobra 1909 in da je imenik v uradnih urah vsakomur vpogled. Že 22. oktobra 1909 je hotel nek volilec v uradnih urah vpogledati v imenik, pisarna pa je bila zaprta. A dne 26. oktobra 1909, to je zadnji dan reklamacij, je bila občinska pisarna celi dan tudi v uradnih urah zaprta. Župana, podžupana in tajnika ni bilo nikjer videti. Poklicana svetovalca dr. Lichtenegger in Orel pa nista hotela odpreti občinske pisarne, niti sprejeti reklamacij, katere je hotela vložiti naša stranka. Naši volilci so čakali po cele ure v uradnih urah pred zaklenjeno občinsko pisarno. Brzojavilo se je na okrajno glavarstvo v Slovenjemgradcu za odpomoč. Poigher pa je tudi pri tej lumpariji dal potuho nemškutarski občini v Šoštanju in ni niti z mezincem ganil. Če bi se godila taka predrzna uradna zloraba v kaki slovenski občini, bi bil gotovo občinski zastop razpuščen in glavar bi šel v zaslužen pokoj. Sedaj ima besedo gosp. namestnik Clary v Gradcu.

a **Sodba o Vošnjakovem konkurzu.** 27. m. m. v pozni uri se je razglasila razsodba v zadevi konkurza tovarnarja za usnje Ivana Vošnjaka iz Šoštanja. Ivan Vošnjak je oproščen obtožbe zaradi poneverjenja pri posojilnici, ker se je smatralo, da se je šlo za izposojevanje, četudi se isto ni po pravilih izvršilo. Pač je bil Ivan Vošnjak krivim spoznan zaradi pregreška zoper varnost lastnine vsled konkurza v 3 točkah in je bil obsojen na 2 meseca strogega zapora. Oba sina Milan in Vladimir Vošnjak sta bila oproščena. Oproščen je bil tudi g. odvetnik dr. Mayer obtožbe, da je bil sokriv Vošnjakovega konkurza. S tem je zadeva žalostnega in najhujše obsodbe vrednega gospodarstva v šoštanjski posojilnici pred kazensko sodnijo končana. Nemci kričijo sicer popolnoma iz političnih vzrokov o tem slučaju, ker hočejo škodovati Slovencem, ne povejo pa, koliko nemških konkurzov smo že doživeli na Spodnjem Štajerskem.

z **Iz Marenberga.** V torek jutro je tu umrla soproga deželnega poslanca in župana, J. Langer, v 48. letu svoje dobe.

Mariborski okraj.

m **Iz Pragerskega** se nam piše, da se je na tamošnji nemški šoli število otrok znatno znižalo. Stariši slovenskih otrok so vendar sprevideli, da se otroci na takih šolah nič ne učijo. Uspešen pouk se more vršiti le na podlagi materinega jezika. — Pragerski „nemci“, ki silijo slovenske otroke v nemške šole, naj bi se rajše sami učili slovenski, saj vendar skoraj izključno živijo od Slovencev.

Reka na Pohorju. Na ime dopisovalca v „Marburgerzeitung“ od 14. avgusta tega leta štev. 97, bivajočega v hočki fari: Ob koncu meseca avgusta t. leto me je neki gospod opozoril na dopis v Mariboržanki od 13. avgusta iz Gornjih Hoč, ki je naravnost namerjen na mojo osebo. Takrat mi ni bilo več mogoče dotično številko izslediti. Pozneje sem bil pri vojaščini in šele sedaj mi je prišel ta dopis po naključju v moje roke. Ker je naravnost nesramen in izzivalno pisan, obžalujem, da ga prej nisem dobil v roke, ker bi se še dalje domenila tamkaj, kjer govore paragrafi, namreč s tistimi, ki se bavijo z razžaljenjem na časti in s tistim, ki

govori „o krivem osumničenju osebe“. Govori o nekem „rdečem robcu bedastega bika“ in še več drugega. Dotični članek od 13. 8. ad G. Hoče me neposredno dolži, da bi jaz v istem mesecu napisal članek v „Narodni list“, ki govori o nekih napisih. V teku časa so še bili drugi dopisi, kakor od Pohorja, Spodnje Hoče — tako še se spominjam — in spet so me dolžili, da sem bil pisec jaz. Prosim torej slavno uredništvo, naj jasno in odločno izreče in potrdi, da od moje osebe ne izvira noben dopis od meseca avgusta sem do danes. (Potrjujemo! Op. uredn.) Ker pa naši ljudje radi berejo, jim še napišem neko povestico za kratek čas in v pojasnilo: „Vsakdo najraši o tem govori, s čim se peča. Kmet o poljedeljstvu, obrtnik in rokodelec pa o svoji obrti. Tisti, ki ima dosti opravka z živalmi, pa o živalih. K živalim pa prištevamo tudi bike, ki hodijo po štirih. Tak človek torej, ki je imel in še ima najbrže dosti opravila z biki razne vrste, pa govori o njih. Če mu beseda ne zadostuje, pa še o njih piše. Vsak ve, kakšne lastnosti ima ta žival; posebna je ta, da rdeče barve ne more videti. Ker se pa je hotel človek o tem tudi prepričati, je naredil takole. On si je svojo glavo ovil z rdečim robcem, nastavil na čelo dvoje rogov (najbrž, da bi bil štirinogatim bolj podoben). Na vrat si je djal debelo vrv za pokoro in še obesil počez kravji zvonec, da bi ga dalje slišali. Tako opravljen si je še najel gonjača, ki ga je tako dolgo vodil po cestah in potih (tudi hočka fara jih ima na izbiro), da je prišel do štirinogatega istih lastnostij. On se je gotovo prepričal in zna torej najbolj natančno povedati, kako je, če trčita skupaj. Posebno je takšna šala nevarna o vročih časih, recimo za časa pasjih dni, ker ima bik tedaj najbolj razgreto kri. Zgodi se pa lahko, da bika pa tudi človeka ugrizne stekel pes. Človek čuti slabosti, ker se mu je strup razlil v kri. Da se pa naredi bolj korajžnega, se napije opojnih pijač črez mero. Steklina v krvi in opojne pijače pa so imele za človeka slabe posledice. Kri je nenavadno razgreta in sili v možgane. Človek, ki je zastrupljen po steklini in po opojnih pijačah, pa dobi bolezen, ki mu zmeša možgane. Tej bolezni, izvirajoči najbolj od alkohola, pravijo zdravniki: delirium tremens. Takle človek je sila nevaren za može (po njegovem za fante), ker vsakega še tako nedolžnega oblaja in obgrize. Ker pa takle človek tudi ni bogve kako trden v možganih, osumniči marsikaterega dejanj, ki jih nikoli ni storil (n. pr. moj slučaj. Op. pisca). Ni čuda, da se mora tak človek nazadnje zagovarjati pri zeleni mizi, kjer se začne s prisego, nadaljuje s paragrafi in se konča z obsodbo. Takega človeka se vsak rad izogiblje in tihoma pravijo: ta je nor ali prismuknjen. Ljudje mu tudi dajo nasvete, kako bi svojo osebo še bolj poveličal. Tako mu velijo, naj si dene na glavo čepico na tri roglje, kakoršno so nosili nekdaj dvorni norci. Ljudstvo ga tudi imenuje Pavliho ali nemški Eulenspiegel, ki sta oba na dobrem glasu zaradi svojih dejanj. No če je tisti človek enkrat že tako daleč, potem res ni daleč do tistega kraja, kjer imajo norci prvo in zadnjo besedo. To je seveda za takega človeka prava sreča, ker potem ni več nevarnosti, da bi še koga oblajal in obgrizel. Pričel z biki, nehal v norišnici. To naj bo tistemu človeku v opomin!“ — To je štorija in vsak bralec naj jo še enkrat prebere in si naj misli pri besedi: človek — dopisnik od 13. avgusta — potem bo pravo spoznal. — Se priporoča R. M. v. R.

z **Pomiloščenje.** Posestnik Anton Hirschmann iz Lembacha je bil z dvema streloma ubil svojo ženo, vsled česar ga je porota obsodila na smrt na vislicah. Sedaj je pa cesar ta sklep razveljavil in najvišje sodišče je Hirschmannu znižalo kazen na 20 let ječe.

o **Poneverjenje.** Neoženjeni dninar, 27 let stari Ivan Šoba iz Devine je poneveril 129'60 K, ki mu jih je bila predala Marija Zinky v Mariboru. Za svoje nepoštenje se bode pokoril 4 mesece v hudi ječi.

o **Mariborski podžupan** dr. Henrik Lorber je v nedeljo umrl v starosti 76. let. Član mariborskega obč. sveta je bil od leta 1872. in od leta 1905. podžupan.

o **Umrl** je minulo soboto v Zrkovcih pod Mariborom, bivši kovač g. Andrej Weixl. Pečal se je tudi z živinozdravništvom in bil kot tak znan po celem Dravskem polju. N. v m. p.!

v **Od Sv. Lenarta v Slov. gor.** Nekateri so se že spametovali ter so preklicali svoje podpise, s katerimi so se bili zavezali, da bodo dali otroke v nemško šolo. Večini starišem je že žal, da so prodali svoje otroke najhujšim sovražnikom našega naroda, toda ne upajo si svoj podpis preklicati. Tega pa ni treba, ker podpis lahko prekličejo tudi pismeno, če pa tega ne, tudi lahko svojega otroka kar v staro, javno ljudsko šolo pošljejo, kamor je hodil dosedaj. — Začudili smo se, da je celo par zavednih Slovencev vpisalo svoje otroke v nemško šolo.

v **V Hočah** se vrše dne 11. nov. volitve v obč. odbor. Naj bi se mariborski polit. krogi pobrigali za to, da ne bodo izvoljeni nemškutarji!

Iz Slov. Bistrice. Dr. Vošnjakova javna ljudska knjižnica v Sl. Bistrici je zaključila svoje prvo poslovno leto. Glasom poročila, ki ga je podala gca. Otilija Feigelova na občnem zboru Čitalnice dne 24. t. m., je prospevala knjižnica z ozirom na ne baš ugodne razmere v Slovenski Bistrici in okolici nepričakovano dobro. Denarnega prometa je bilo 762'95 K in sicer 392'62 K dohodkov ter 370'33 izdatkov. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 9.—10. ure, oziroma 11. — 12. ure dopoldne v posojilniški čakalnici (hotel „Avstrija“, I. nadstropje). Izposodilo se je na 89 izkaznic 1004 knjig. Knjižnica ima 371 trpežno vezanih ter v polplatno ovitih knjig in sicer 2995 pripovestmi, 31 s pesmimi in dramatiko, 22 z zemljepisom in zgodovino in 19 z naravoslovjem in gospodarstvom. Mladinski oddelek šteje 123 knjig. — Z ozirom na važno narodno podrobno delo, ki ga vrši knjižnica v narodno ogroženem okraju, se obračamo ponovno do bližnjih rojakov za knjižne ali denarne prispevke.

o **Poročil se je** v soboto g. Josip Sever, davčni asistent v Mariboru, z gospico Anico Urban iz Ptuja. Bilo srečno!

v **Iz Ruš.** V graški bolnišnici je v četrtek večer umrla gdč. Marija Pavlič, veleposestnikova hči iz Rute pri Fali.

a **Za Št. Ilj v Slov. gor.** je Südmarkina podružnica v Peggau-Deutschfeistritz poslala 1000 K kot čisti dobiček svoje uspele veselice. Vsoto dobi naselni odbor.

v **Iz Slov. Bistrice.** Letos smo nabrali povprečno polovico več kakor lani. Vinski mošt ima od 13 do 19 stopinj sladkorja. Dobro pa letošnje vino ne bo tako kakor lansko.

v **Iz Pragerskega.** Te dni so zaprli čevljarja Fiderška, ki ga je izdal njegov odpuščeni pomočnik, da sprejema blago, ki ga krade delavec Soršak. Fideršek in Soršak iz Crešnjevca sta bila namreč dobro znana, ter sta imela postranski zaslužek v tem, da je Soršak kradel blago s tovornih vlakov, Fideršek ga je pa po možnosti razpečaval, tako sta napravila železnici mnogo škode. Friderška je žandarmerija takoj spravila v Slov. Bistrico na varno, Soršaka pa ni nikjer najti.

Iz raznih slovanskih krajev.

d **Nad slovensko posojilnico v Kočevju** se silno jeze kranjski nemškutarji po nemških listih in groze, da bodo proti njej ustanovili še eno posojilnico. Razumemo, kaj jih tako grize: slov. posojilnica dela solidno, ne odira in — zato napreduje.

u **Nazivanje „Marijina devica“ — razžaljenje?** V Ribnici je pisal neki M. dekletu, ki je članica Marijine družbe, pismo, in napravil naslov: N. N., Marijina devica v R. Dekle je fanta tožilo zaradi nazivanja „Marijina devica“ zaradi žaljenja časti. Okrajno sodišče v Ribnici je fanta obsodilo na 3 dni strogega zapora, okrožno kot vzklicno sodišče v Novemmestu pa naziva „Marijina devica“ ni smatralo za razžaljenje in je fanta oprostilo. — Sedaj res ne vemo, ali smatrajo članice Marijinih družb za razžaljenje, da so Marijine ali da so device.

d **Vinski semenj v Krškem** se vrši kmalu po Martinovem; trgatev v Krškem okraju se vrši ta teden. Mošt ima 15—18° sladkorja t. j. $9^1/_2$—$11^1/_2$° alkohola.

a **Poljedelske tečaje** priredi letošnjo zimo kranjski deželni odbor po raznih krajih dežele.

v **Redek ptič.** Posestnik Pezdirc pri Toplicah na Dolenjskem je ustrelil zelo velikega ptiča iz reda jastrebov. Eksemplar je v Europi zelo redek — v spodnjedonavskih močvirjih — in meri čez perotnice 2'66 m. V Mali Aziji, Kini in na Atlasu se češče nahaja. Nagačeno truplo pride v novomeški gimnazijski prirodoslovni kabinet.

o **Padel s skednja v hlev.** V Sp. Goričici je padel 30 let stari zidar Luigi Leonardo Torpianini s skednja skoz odprtino v hlev in se je na glavi in v notrini občutno poškodoval. Hotel se je spraviti spat, pri tem pa je stopil mimo in se ponesrečil.

o **Ljubezniva žena.** V neki gostilni na Velikovški cesti v Celovcu je prišlo med neznanimi ljudmi do pretepa. Bila je zbrana sama sodrga in ker se je neka žena tudi hotela uveljaviti, pa si nad nikogar ni upala, je zabodla z nožem v ramo svojega moža, ker je vedela, da norček itak vse potrpi.

v **Nedostatek slovanskih šol v šol v Istri.** V Istri je Hrvatov in Slovencev 55 in pol % celega prebivalstva, a šol imajo (razven zasebnih) 93 in 146 učiteljev. Italjanov je pa v Istri samo 39'5%, pa imajo 74 šol s 258 učnimi močmi. V letih 1903—4 je bilo 12'921 šoloobveznih otrok oproščenih ker so jim bile šole oddaljene več kot 4 km, in od teh je bilo slovenske dece 10'929. Ti torej niso mogli v šolo, so pa znani slučaji, da se je že za deset Italjančičev ustanovila državna šola. Sveta pravičnost, ti si temelj Avstrije!

o **V nemški občini Lipa** na Zg. Koroškem je napravil župan Schneider krido. Ker znašajo njegovi dolgovi trikrat toliko kakor vse njegovo premoženje, in je tudi v obč. blagajni 3790 kron primanjkljaja, je jasno, da občina to svoto izgubi. No, „Štajerc“, kje si? Piši kaj o „prvaškem polomu“!

o **Koroška deželna vlada** je dala po deželi nabiti oklice, naj prebivalstvo prispeva za po povodnji poškodovane na Zg. Koroškem. Ti oklici so tudi v slov. delu dežele samo nemški. Ali je koroška vlada s tem hotela povedati, da na podporo Slovencev ne reflektira? Tudi dobro!

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarnah

Gospodarski paberki.

Zimska kmetijska šola in praksa.

Od gotovih strani se zmiraj zanikuje koristi in ugodnosti imenovanih šol ter se dostikrat za tozadevne dokaze poslužuje jako čudnih in neutemeljenih trditev. Taki ljudje so bodisi splošno nasprotniki šol, in kot taki nerazsodni, oziroma se izražajo, da stoji taka šola daleč od kmetijstva in njega potreb, češ da se v nji za prakso malo ali celo nič ne nauči. Žalibog se jih najde tudi med kmetovalci mnogo, ki so tem šolam jako nasprotni.

V sledečih vrstah hočemo v kratkem povedati, kako se specijelno odvrača od takih šol in obenem opisati njene koristi in dobrote.

Veliko se povdarja razlog, da se učenci takih šol odvadijo praktičnemu kmetijskemu delu in da po dovršitvi šole nočejo delati doma. Ako si pa stvar ogledamo malo bližje, se lahko prepričamo, da je ta trditev ravno pri zimskih šolah popolnoma neutemeljena, ker v zimskem času ni tudi doma na kmetih nikakega posebnega kmečkega dela. Zimske šole so pa nasprotno dostikrat tako urejene, da se vadijo gojenci tudi v obrtništvu, kakor kolarstvu, mizarstvu in tesarstvu.

Pa pustimo to in poglejmo si zimsko kmetijsko šolo kot tako glede kmetijske teorije, ki si jo gojenci pridobe in kojo potem v praksi izrabljajo. Priznajemo, da se je lahko iz strokovnih listov tudi brez šol jako veliko naučiti, pa k popolnemu in temeljitemu razumevanju strokovni listov je treba podlage, kmetijske teorije, ki se jo pa more ravno v takih šolah doseči.

Že dejstvo, da si lahko tak učenec, vrnivši se na domače gospodarstvo, raznovrstne dogodke pri rasti kulturnih rastlin boljše predstavlja, mu daje več veselja do dela in kmetijstva sploh. On vé zdaj, zakaj polje pri boljšem obdelovanju, boljšem gnojenju in oskrbovanju donaša lepše in večje dohodke. Imel je tudi priliko se priučiti pravilni rabi umetnega gnoja, oziroma je tudi videl uspehe pozneje v kakem preskuševališču. Dobil je temeljne principe o živinoreji, katerih se naj v praksi poslužuje. Dobil je glavne pojme o krmljenju in oskrbovanju domačih živali. Slišal je tudi glavne točke glede ureditve vodstva gospodarstva, kako voditi knjigovodstvo itd. Vsi nauki, ki se v šoli predavajo, seveda niso za vsakega, vendar glavne principe umnega gospodarjenja si pridobi vsak. Z razumno porabo pridobljenih naukov lahko sinovi premožnih starišev na domovih pridelke kmetijstva in s tem vred dohodke gospodarstva zelo povzdignejo. Manj premožni pa dobijo podlago, kako se brez velikega prvotnega kapitala s skrbno in pravilno porabo socijalnih naprav, kakor so posojilnice, raznovrstne kmetijske zadruge, racijonelno (umno) in dobičkonosno gospodari. Absolventi takih šol so poklicani delovati pri ustanovitvi, oziroma pri že delujočih kmetijskih zadružnih napravah. Sploh morajo imeti pregledno okrožje v strokovnem oziru jako razširjeno.

Tak učenec pa si pridobi tudi veliko splošne naobrazbe. Učni načrt je raztegnjen tudi na druge predmete, kakor učni jezik, računanje itd. Kar se je učil svoj čas v ljudski šoli, to zdaj tukaj ponovi in se še nekaj priuči.

V vedni skupnosti z jednako stremečimi tovariši se v učenju vzbuja in dviga zadružni duh. Domov prišedši se loti z veseljem gospodarskega dela, začne sodelovati pri bližjih kmetskih organizacijah, kjer si svojo znanost s samoukom in praktičnimi skušnjami razvija in razširja. Mnogi absolventi takih šol bodo v zimi, kojo so prejšnja leta takorekoč popolnoma ničvredno zapravili, marsikaj koristnega napravili. Združitev absolventov samih z mnogih takih kmetijskih šol dokazuje, da se gojenci v šoli v resnici dejansko napeljujejo k edinosti in složnosti, sploh k vsemu najboljšemu.

Predno končamo, lahko bi še našteli mnogo razlogov, ki jasno pričajo o veliki vrednosti opisanih zimskih kmetijskih šol. Da se zgodi tudi v teh šolah sem in tje kaka neprilika, je pač neka naravna stvar, ki se zgodi na vseh šolah bodisi te ali one vrste.

Kdor se sam absolutno učiti noče, ali če nima talenta za učenje, se ne da z njim nič napraviti; za to odgovorna pa ne more biti šola.

Če si teorijo in prakso kar tako površno predstavimo, dozdeva se nam, da je praksa za kmetijstvo vredna dosti več nego teorija. Pri natančnem premisleku pa vidimo, da ravno teorija s prakso skupno, kakor roka z roko daje najlepše uspehe. **L. S.**

Letošnja razstava spodnještajerske živine v Gradcu.

Osrednji odbor štajerske c. kr. kmetijske družbe je sklenil l. 1907., da hoče ob priliki vsakoletnega jesenskega sejma v Gradcu prirediti tudi razstavo živine in je tako določil l. 1907. za Gornje, 1908. za Srednje in l. 1909. za Spodnje Štajersko. In tako smo imela letos že tretje leto ob priliki graškega jesenskega sejma živinsko razstavo. S tem je osrednji odbor hotel vdobiti in podati pogled, kako se giblje živinoreja po Štajerskem izza zadnje deželne razstave l. 1890. In reči se mora, da je živinoreja popolnoma zadovoljila že prvo leto, tako tudi drugo in tretje leto. Osrednji odbor je priznal srednjim in spodnjim Štajercem posebne zasluge za marljivo rejo lepe plemene živine; ti so seveda svojo živino v zadnjih dveh letih ob pomanjkanju krme veliko težje vzdrževali, kakor gornji Štajerci poprej v bogatih letih in na mastnih planinskih pašnikih, katerih nimajo Spodnještajerci.

Deželni potovalni učitelj g. Mart. Jelovšek je našel tudi pri nas obilno lepe živine, s katero smo mogli v razstavi z gornještajersko tekmovati. Za razstavo je bilo določenih 120 glav živine štirih pasem spodnještajerske živine; bilo je po pasmah v 4 kategorijah 40 murodolcev, 35 marijadvorcev, 25 muricodolcev in 20 pincgavcev. Prvi se nahajajo v okrajih Celje, Laško, Vransko, Konjice, Šmarje; drugi v okrajih Slov. Bistrica, Slov. Gradec, Marenberk, Maribor; tretji v okrajih Sevnica in Brežice; četrti pa v okrajih Ptuj in Ormož. Živina se je izbrala iz posameznih okrajev sledeče: murodolci: Celje 16 (večina Št. Jur in Gorica) Laško 7 (večina od g. Roša iz Hrastnika) Vransko 1, Konjice 5, Šmarje 8; marijadvorci: Slov. Bistrica 8, Slov. Gradec 13, Marenberk 9, Maribor 5; muricodolci: Sevnica 15, Brežice 13; pincgavci: Ormož 8, Ptuj 12.

Vso to živino je g. potovalni učitelj poprej po domih ali na jesenskih okrajnih premiranjih ogledal in presodil po sposobnosti za graško razstavo in je odredil, da se 24. septembra v Gradec skupno pripeljejo. Živina se je toraj na stroške c. kr. kmetijske družbe prevažala in tudi krmila in je dospela točno v Gradec v šotorni hlev razstave, kjer je ostala 4 dni. Razstava se je otvorila v nedeljo, 26. septembra in je trajala 3 dni do 28. septembra. 29. septembra smo se peljali zopet nazaj v domovino. Na razstavi je bila razven od štajerske hranilnice živina samo od kmetskih posestnikov, ne veleposestnikov, ne graščakov, ampak navadnih kmetov ter je bila nepričakovano lepa in pohvaljena. Obiskana je bila razstava v nedeljo, 26. najbolj in so jo ogledovali boljši in navadnejši, dame in gospodi. Drugi dan je močno deževalo ter je bil obisk prav slab. Tudi tretji ni bil boljši.

Prvi dan je bilo komisijonalno ogledovanje živine; komisija je — obstajala iz 4 odbornikov kmetijske družbe, kateri so živino presojali in ji darila priznali. Ravnatelj dr. Schuppli iz Grabnerhofa in g. M. Matievič, finančni nadsvetnik, sta tudi živino tehtala in merila z merilnim trakom ter sta se prepričala, kako zanesljivo se da živa teža živine po novi metodi z merilnim trakom določiti. Živino sta tudi zato merila in tehtala (kakor tudi obe leti poprej!) da deželni odbor lahko presodi, v katerem delu dežele se najboljša živina nahaja. Poprej se je mislilo, da je samo Zgornji Štajerc vzoren živinorejec. Pozneje se je pa pokazalo, da ima tudi Srednji in Spodnji Štajer izvrstno, lepo, krepko in težko živino. Spodnji Štajer je imel razstavljene vole murodolske pasme s težo 10 meterskih stotov; bil je to 5 let stari vol g. Jos. Šribarja iz Starevasi (Videm-Brežice). Najtežjega bika te pasme je razstavil Jožef Kmetec od Konjic, najlepšega mladega pa Jožef Pristovšek iz Drešinje vasi (Petrovče). Krave so bile pincgavke in marijadvorke najlepše. Najtežji bik pincgavske pasme je tehtal 1060 kg, lastnina štajerske hranilnice s posestva Podlehnik pri Ptuju.

Ti podatki so znamenje, da Spodnje Štajerci svoje nemške sosede ne le dohajajo, ampak tudi prekašajo. C. kr. deželna družba jim je izrekla popolno zahvalo in jim razdelila 4000 kron v denarju ter zlate, srebrne in bronaste kolajne. Imenik odlikovancev sledi prihodnjič. **V. S.**

Vabilo

na veliki

mladinski shod

ki se vrši v **nedeljo 7. novembra 1909.** ob 3. uri popoldne v

Trbovljah

v prostorih gosp. Pusta p. d. Španc.

Dnevni red.

1. Organizacija slovenske napredne mladine. Govorita mladenič Štefan Gorišek iz Griž in Miloš Štibler iz Celja.
2. Volitev pododbora.
3. Slučajnosti.

Fantje in dekleta brez razlike stranu ste na shod najuljudnejše vabljeni.

Vestnik „Zveze napredne mladine“.

Shod slovenske napredne mladine v Žalcu.

Govor tov. Ferleža iz Št. Jurja ob J. ž., katerega so zborovalci nagradili z navdušenim pritrjevanjem, se glasi sledeče: Veseli me od srca, ker vas vidim, dragi tovariši in tovarišice, v tolikem številu zbrane danes v središču prekrasne Savinske doline; kaže to, da se resno zanimate za napredno mladinsko zvezo. Vse se zbira in organizira, zakaj bi se pa mi napredni mladeniči in mladenke ne? Da leži v skupnem, organiziranem delu in nastopu velika moč, so spoznali naši domači in tuji nasprotniki, ki se danes na vso moč združujejo in pripravljajo, da bi nas okolili in ugonobili. Kar ne more storiti posameznik, to lahko stori združena, organizirana četa; skupno bodemo odbili vsak napad od jedne in druge strani. Čuvali bodemo z bistrim očesom, junaško in neustrašeno svoj rod in svoje prepričanje.

Namen in cilj mladinske organizacije je velik in blag; imeli ne bodo od nje dobička samo društveniki temveč cel narod. Saj bode imela naša zveza predvsem nalogo, da bode budila narodno zavest med svojimi člani. Proč s suženjskim klečeplazenjem pred tujcem! Ne nosimo več svojih težko prisluženih vinarjev tujim barantačem in trgovcem, podpirajmo svoje slovenske ljudi! Obratno pa zahtevamo tudi od teh, da pošteno ravnajo s kupovalci in da si iščejo le slovenske tvrdke, ki tržijo na debelo. V tem oziru nas čaka še mnogo dela — in ravno naša napredna mladinska zveza se ga naj z vsemi močmi poloti!

Imamo pa tudi še mnogo drugih narodnih grehov. Slaba je navada mešati med našo lepo materinščino tuje in skvarjene tuje besede. Militerdajč naših fantov, ki pridejo od vojakov, je dovolj slabo znan; ista napaka se rada poloti tudi naših tovarišev, ki pridejo iz rudnikov in tovarn. Narodni greh je tudi, če lomimo v uradih slabo nemščino, če jo znamo, namesto da bi uradnike silili, da govore slovenski. Če kdo ne zna našega jezika, pa naj gre vstran! Mi ga nismo klicali k nam! Proč z našo mlačnostjo, proč s ponižnostjo; ako je vsega na svetu konec, mora biti tudi tega!

Druge točke, za katere se bode treba Zvezi slov. napr. mladine resno zavzeti, naštel še bode naš vrli vodja in organizator Andrej Oset (živahno ploskanje). Organizaciji, katero danes tukaj utemeljujemo, želim, da bi se razrastla v mogočno drevo, ki bode razprostrlo svoje močne veje po celi deželi. Dragi mladeniči in mladenke! Delujmo vsak po svojih najboljših močeh v svojem kraju, povejmo tovarišem, kake cilje ima naša mladinska zveza, da bodo vsi natančno vedeli, zakaj se gre in da ne bode tako kakor pri nasprotnikih. Ako se vpraša kakega klerikalnega fanta, kak namen ima klerik. mladinska zveza, pa se čisto složno odseka: Saj imajo vse kaplan popisano! (Hrupen smeh in ploskanje.)

Klerikalcem vzamemo vsako možnost, da bi še nadalje zapeljevali naš narod, ako bode mladina zbrana za našo narodno, kmečko zastavo! Prepričan sem, da se bodo poslu̇ževali najbolj nečastnih in nizkotnih sredstev, da bi uničili našo zvezo: obrekovali nas bodo in blatili, kar se bo dalo. Toda s tem bodo kazali le svojo dušev̇no surovost, svojo neizobraženost, svoje sovraštvo proti narodni in svobodni kmečki misli. Tovariši in tovarišice, opozorite na to svoje druge in družice!

Vendar pa nas naj vse to ne plaši: krepko naprej na delo, v boj za bitje in obstanek napredne narodne misli! Naj ne odstopi nikdo izdajalsko in bojazljivo! Stojmo vsi trdno kot junaki, kot sive skale v naših gorah, stojmo pripravljeni z orožjem v roki, z orožjem neomajnega prepričanja, delavnosti in izobrazbe. Spremljaj nas od danes naprej na vseh potih geslo: Na delo med mladino! (Burno dolgotrajno odobravanje.)

Velik mladinski shod v Središču.

Z neverjetno naglostjo, kakor plamen se je počelo širiti navdušenje za mladinsko organizacijo. Dan za dnevom se nam utrjuje prepričanje, da je bila potreba po mladinski organizaciji že skrajna. O tem je moral prepričati vsakega, še takega zaspanca ali konservativca, nedeljski mladinski shod v Središču. Ko je napočil glas, da se shod namerava, se je širila novica z neverjetno naglostjo. Od dravskega zakotja — gor do lepih zelenih ljutomerskih goric je šel glas: 31. oktobra se vrši v Središču shod naše slovenske napredne mladine. In danes konštatiramo z veseljem, da je bil to mogočen, krepak glas naših „Prlekov“, ki je jasno kazal, kako nestrpno so že čakali trenutka, ki jim bo nudil potrebno združenje in s tem vsem toliko zaželjeni vstop v narodno vojsko. — Gostilniške nemale sobe pri g. Zidariču so bile nabito polne. Bilo je sigurno do 300 čilih, krepkih in zavednih deklet in fantov, koje je počastilo tudi precejšnje število tržanov, očetov in mater, da se osebno prepričajo, kaj hoče naša mladina. S povzdignjenim glasom pozdravi navzoče sklicatelj Čulek, povdarjajoč potrebo organizacij sploh, mladinske še posebej. V kratkem obrazloži cilje in potrebo take organizacije ter kliče „krepko naprej!“, želeč poštenemu delu veliko uspeha. Posebej pa še pozdravlja došle govornike tovariše Oseta in Frleža iz Št. Jurja ob J. ž., dr. Vl. Serneca, starosto mariborskega Sokola, vrle Obrežane, Pušinčane, Ormožane, Bolfenčane, Miklavževčane, Velikonedeljčane, Ivanjkovčane, ljutomerski in ptujski Sokol z njiju starostoma dr. Chloupkom in dr. Fermevcem, Središčane zastopnike obč. odbora, na čelu odločnega župana g. Šinka. Posamezniki in vsi skupaj so bili burno pozdravljeni. In ko je nastopil župan g. Šinko ter pozdravljal shod vrle mladine v imenu Središčanov in obč. odbora, ni bilo konca navdušenih „živio“ in „na zdar“ klicev. — Dolgo tleča iskra je bila v polnem ognju, veselo in samozavestno so nastopali mladi govorniki, ki so pozdravljali zborovalce. V imenu Obrežanov, posebno svojih tovarišic in tovarišev, pozdravi shod njihov vodja mladenič Šala; povdarja potrebo združenja na podlagi bratske in sesterske ljubezni. Vsi Slovenci, posebno sosedje, naj se podpirajo, sovraštvo in hladnost med posamezniki in med vasmi naj zgine v neskončno morje pozabljenosti. — V imenu Bolfenčanov spregovorita Novak in Kolarič Veronika — ki omenja napačno vzgojo klerikalnih gospodinjskih šol, kar je poskusila na sebi; v imenu Ljutomerčanov brat Sagaj. Ko se je izvolilo vodstvo shoda: predsednikom Dogša Srečko, namestnikom Šala, zapisnikarjema Bauman in Bedjanič in rediteljema brata Raušla — je povzel besedo glavni govornik tov. Ferlež. S krepkim glasom, odločnim nastopom in jedrnatimi besedami je obrazložil namen in cilj mladinske zveze, tov. Oset pa je spopolnjevalno razlagal natančno poslovanje posameznikov in pododborov. Obema govoroma je sledilo frenetično ploskanje in klici „živio“ in „na zdar“ niso hoteli ponehati. Z enakim navdušenjem se je izvolil sledeči odbor: predsednik Šala Franc, namestnice Kranjc Marija — Obrež, tajnik Bauman Jakob — Središče, blag. Raušl Franc — Obriž, odborniki Kočevar Fr. in Ivanuša Alojza — Središče, Šulek — Grabe; — za Bolfank: predsednik Canjko Franc, namestnica Kovačič Veronika, tajnik Kos Franc, blagajnik Korenčič Anton, odborniki Zabavnik Peter, Kolarič Mirko, Prapotnik Katarina.

Nato je govoril brat dr. Vladimir Sernec o Sokolstvu. Z ljubeznjivim glasom in poljudno besedo je razlagal važnost telovadbe, pomem stroge discipline, bratstvo, enakopravnost, edinost, značaj, treznost, ljubezen do svojega jezika in lastne grude, podal zgodovinsko sliko o Sokolstvu, omenjal Čehe in njihovo Sokolstvo, ki šteje do danes 63.000 članov, kojemu ima celi narod zahvaliti, da je postal to, kar je danes. H koncu je omenjal, s kako laskavimi besedami se nas spominjajo „orli“ ali „čuki“ v svojem časopisju, kar pa je le dokaz, kako dobro izpolnjuje Sokolstvo svojo zadačo. Gromovito klicanje „Na zdar“ in ploskanje je spremljalo in končalo to res temeljito in poučno predavanje. Sledil je razgovor, ki je razbistril položaj in temeljito prebrskal in nadelal tla bodočemu „Sokolu“ za Središče in okolico. S krepko in navdušev̇alno besedo so vmes posegali bratje dr. Chloupek, Čulek, Sagaj, Oset, Šalamun — in h koncu je bila ena sodba: „Sokola“ moramo imeti. Ko je še brat Čulek omenil in razložil posameznosti za ustanovitev „Sokola“, je predlagal sledeči pripravljalni odbor, ki se je z vzklikom sprejel: predsednik Dogša Srečko, Središče; namestnik Raušl Ivan, župan obriški; tajnik Dogša Stanko, Grabe; blagajnik Kočevar Fr., Središče; odborniki za Središče: Praprotnik Mato, Horvat Srečko, Bauman Jakop; za Obriž: Šala Franc in Bedjanič Andraž; za Bolfenk: Košar Robert in Zabavnik Franjo ml. — Pri slučajnostih je še omenjal brat Stajnko iz Ljutomera kmetijsko knjigovodstvo in izjavil, da hoče prirediti v zimskem času o tem tridnevni tečaj, kar se je po kratkem razgovoru hvaležno sprejelo. — To bode eno prvih del mladinske organizacije, kojega blagodejni sadovi gotovo ne bodo izostali.

H koncu je še spregovorilo par govornikov, izmed kojih omenjamo posebno nagovor g. Čuleka na svoje

rojake, ki je navduševal mladino za delo in napredek.

Tako se je zvršil v Središču zopet dan, ki je pokazal, s kako krepko silo hoče napredna misel svoje plačilo: napredku mladino — mladini napredek! Zato pa naj prodere naše lepe slovenske livade in loge jeden klic: naprej, mladina!

Shodu sta došli tudi sledeči brzojavki:

Černovice: Iz daljnega izhoda Vam kličem: „Naprej do svobode in zmage!" — Zadravec.

Rajhenburg: V duhu z Vami! Živela napredna mladina! — Senica, Kunej, Oset.

a **Odbor Zveze slov. napr. mladine.** Pomotoma smo poročali, da je tov. Gobec Lizika podpredsednica Z. S. N. M.; odbor nas prosi popraviti, da je to tov. Betka Ahtikova iz Celja.

Pripravljajo se veliki mladinski shodi za gornjegrajski, ljutomerski in nekatere druge okraje. Mladina, na noge!

u **Velik mladinski shod na Bizeljskem** se vrši za celo tamošnje okrožje dne 14. novemra tl. Natančneje prihodnjič. Opozarjamo mladeniče in dekleta na Bizeljskem in v okoliških občinah na shod že danes. Naj bo shod mogočna mamfestacija naprednega mišljenja med tamošnjo mladino!

u **Mladinski shod v Središču,** ki je tako sijajno uspel, je navdušil daleč naokoli vso mladino in tudi starejše ljudi. Somišljenik nam piše minoli pondeljek: Reči moram, da se takega shoda ni nikdo nadjal. Bilo je že včeraj (v nedeljo) veselje gledati, kako pazno so sledili govornikom in s kakim navdušenjem so ti govorili — in jaz sam se še skoraj danes ne morem pomiriti veselja. To je bila divota, to se je moralo samo videti, popisati se tega skoro ne da. Danes tukaj ni drugega govora — po celem Središču in okolici — kakor o shodu. Staro in mlado, vse smo tako navdušili za stvar, da gledajo zavidno oni, ki niso bili na shodu. Govoril sem danes z enim starim štajerčijancem, in odkrito mi je povedal svoje priznanje. Iz tega vidimo, da bo shod imel velike posledice. (Op. uredn.: V dno duše nas veseli ta krasni uspeh, ker je v njem jamstvo za napredek. Vodstvo zveze slov. napredne mladine pa ima skrbeti, da to navdušenje, ki se je porodilo kot živ plamen, ne bo le hipno, ampak trajno, in da se bo njegova sila uveljavljala in udejstvovala v krepkem pozitivnem delu za razvoj mladinske organizacije.)

u **Trbovlje.** Odkar se je vršil prvi shod napredne mladine v Žalcu, začelo se je tudi pri nas veselo gibanje med fanti in dekleti. Trboveljski fantje že vriskamo po novi zvezi mladine, da se bomo ob prostih urah lahko zabavali pošteno in koristno. V Trbovljah si že kaj takega davnej želimo, a dosedaj ni bila še takšna priložnost. Sicer imamo nekak čukovski klub, ki pa seje samo sovraštvo in osebno zavist od strani oberčukov v črnih suknjah. — Želeti bi bilo, da se tudi pri nas prej ko mogoče skličejo fantje v najobilnejšem številu, da se pogovorimo o važni stvari za nadaljni napredek, za izobrazbo samih sebe v svrho napredka kmečkega in delavskega stanu in celokupnega slov. naroda. — Naj se zvrši pri nas velik preobrat. Mi slov. mladeniči in mladenke čutimo v svojih mladih napredka željnih srcih, da tako kot do sedaj ne more več dalje iti. Mi nočemo duševnega jerobstva in nočemo biti sužnji. — Trdno upamo, da se bode naša misel in želja za nadaljni napredek srečno izpeljala, da bodemo postali enkrat svoji gospodarji na naših rodnih tleh.

(Kakor na drugem mestu razvidno, se je piscu teh vrstic želja izpolnila. V nedeljo se vrši v Trbovljah velik mladinski shod. Vsi tja! Op. uredn.)

Razne novosti.

a **Oče s 23 otroki.** Mlinar Josip Warga se je bil naselil pred 30 leti v Popovcu na Hrvatskem. Ko je bil prišel tja, je prinesel seboj 1 gld. 30 krajcarjev in to mu je bilo premično in nepremično imetje. Oženil se je trikrat; s prvo ženo je imel 7, z drugo 8 otrok, a s tretjo zopet 8, skupaj 23, katerih je 17 možkih in 8 ženskih. Sedaj jih pa živi samo še 14 in sicer jih je 6 že obskrbljenih. Prva in druga žena mu ni prinesla ni počenega groša, a z zadnjo je dobil 40 gld. Sedaj je 79 let star in najmlajši njegov otrok še ni dovršil prvega leta. Warga je zdrav ko riba, bolen ni bil nikoli in pijače, ki jo je v mladosti ljubil, se je popolnoma odpovedal. Za svojo deco je mnogo potrošil, ednemu sinu je kupil tudi mlin, ali kljub temu ima sedaj še 11.000 kron premoženja in trdi, da še ni bil nikoli tako zadovoljen, kakor baš sedaj.

Zadnji dopisi.

u **Iz Ptuja.** Ptujska čitalnica otvori prihodnjo nedeljo letošnjo zimsko sezono z gledališkimi predstavami. — Igrala se bode veseloigra „Dr. Hribar." Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Po igri prosta zabava s petjem.

Hiša

oddaljena 5 minut od Celja ob prometni cesti, v kateri je dobro vpeljana **trgovina z mešanim blagom in trafiko,** (poleg **obširen vrt,** pripraven za **stavbišče)** se

prostovoljno proda.

Pojasnila daje g. **Alojzij Terček v Celju,** Schillerjeva cesta štev. 3.

Jubilejna mlekarna v Št. Jurju ob južni železnici sprejme

enega ali dva

učenca

da se izučita v vseh praktičnih **mlekarskih poslih.** Radi pogojev se je obrniti na mlekarno samo.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam slav. občinstvu v Celju in okolici, da otvorim s 15. novembrom 1909 v **hiši gosp. Radej-a na Bregu pri Celju**

sodarsko obrt.

Dolgoletno službovanje v tej stroki ter večkratno odlikovanje na razstavah mi daje upanje, da bodem ustregel z izvrstnim in cenim delom vsem zahtevam cenj. naročnikov. Priporočam se blagohotni naklonjenosti

z velespoštovanjem

Karol Váca
sodarski mojster
Breg pri Celju

Sredinja nova hiša

se da takoj v najem ali se pa tudi proda. — Več pove lastnik hiše **J. Skočir v Četu pri Celju.** 89 3-1

Josip Čretnik

izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob juž. žel.

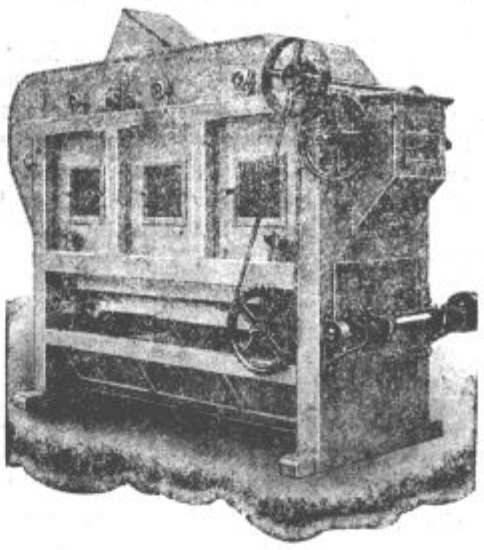

Slika je posneta po mojem lastnem izdelku. Razpošiljam na malo in veliko vse potrebščine za mline in žage po najnižjih cenah. — **Krasne reference!**

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri tvrdki:

FRANTIŠEK MEJDR
Platnarna na stroj
Ústí n. Orl.
Hatvald 10 (Češko)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, cefiri itd., vse po najnižji ceni. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno

z narodnim kolekom

komad 23 m za 16 kron franko.

Naprodaj ima

kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom" v Gaberju pri Celju (pisarna v Celju, Rotovške ulice št. 12) na svojem posestvu v Gaberju

25 lepih stavbišč.

Tam se dobi tudi potrebni stavbeni kredit.

Pameten

bodi prijatelj in ne podpiraj dunajskih in drugih židov, temveč kupi si sukna za obleko in drugo manufakturno blago v domači narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi in pošiljatvi čez 20 kron franko. — Posebno poceni je: 1 srajca, kravata, 1 ovratnik ‚Elegant', par manšet, 1 robec, par nogavic in 1 sp. hlače, skupaj kron 5·30.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, dobrega puljenega 2 K, bolj. šega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snež nobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastonj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Šumava, Češko.

Žveplenokisli amoniak

= (amonijev sulfat) =

vsebuje 20·6 do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K **ozimini** je gnojiti **že jeseni** četrtino do tretjino vse množine, ostalo pa v **zgodnji spomladi.**

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čilskega solitra. Amonijev sulfat ne sprijemlje prsti, zabranjuje razne rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poleganje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu ceneji, kakor v čilskem solitru in vporabljanje sulfata pomenja torej veliko prihranitev za kmetovalca.

Žveplenokisli amonijak, kakor vse vrste zajamčenih **umetnih gnojil** prodaja

na veliko in malo

trgovina z železnino in poljedeljskimi stroji „MERKUR"

P. Majdič, Celje

Naprodaj

dva orala zemlje in sadonosni vrt z brajdami **na Bregu pri Celju.** — Izve se pri upravništvu „Nar. Lista".

255

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad" plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krone.

2. Vitkov „Nucin", stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Mline za žito

za rabo na gepelj in roko svojega lastnega izdelka priporoča

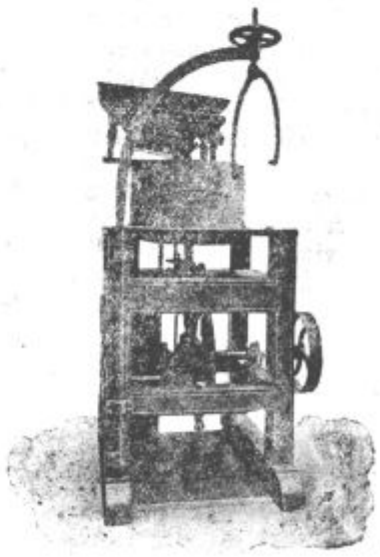

Slika kaže mlin mojega izpopolnjenega izdelka; moji mlini so bolj rabljivi, kakor konkur. izdelki.

Josip Čretnik

izdelovatelj umetnih mlinov in žag v Št. Jurju ob juž. žel.

Loterijske številke.

Gradec, 30. novemb. 1909: 47, 38, 42, 55, 6.
Dunaj, „ „ „ 83, 78, 2, 19, 54.

Darujte za Narodni sklad!

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril

odvetniško pisarno

v Celju, na Bismarkovem (prej Kolodvorskem) trgu, Kolodvorske ul. št. 8.

Dr. Vekoslav Kukovec
odvetnik v Celju.

Najbolje
gorijo
„Phoebus“ peči.

Glavna zaloga pri
„Merkur“-ju
trgovina z železnino
P. Majdič - Celje.

Ceniki zastonj.

Največja in najcenejša izber
zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine. **prstanov**

Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo veliko zalogo pravih **švicarskih** zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike,** katere razpošiljam zastonj in poštnine prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, ‚Narodni dom‘.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

K. št. 40.126
II. 6.084

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, v svrho dobrega podučenja viničarjev o obdelovanju amerikanskih trt, o gojenju drevesnic, kakor tudi o nowonasajenju drevesnic, prirediti tudi v letu 1910 na vsaki sledečih šol samostojni viničarski tečaj in sicer na:

1. Deželni sadjarski in viničarski šoli v Mariboru,
2. „ viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. „ „ „ v Ljutomeru,
4. „ „ „ v Gornji Radgoni,
5. „ „ „ v Skalicah pri Konjicah.

Ti tečaji se otvorijo s 15. febr. 1910 in se končajo s 1. dec. 1910.

Sprejelo se bo:

v Mariboru	14
v Ljutomeru	12
v Gornji Radgoni	16
v Silberbergu pri Lipnici	24
v Skalicah pri Konjicah	12

sinov posestnikov in viničarjev.

Ti imajo na imenovanih tečajih prosto stanovanje, vso hrano in dobijo mesečne odškodnine 8 K.

Podnk je v prvi vrsti praktičen in le toliko teoretičen, v kolikor je to neobhodno potrebno za samostojne viničarje.

Ob sklepu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svojih zmožnostih.

V svrho sprejema v te tečaje morajo vposlati prosilci nekolkovane prošnje na štajerski deželni odbor najkasneje do 10. januarja 1910.

V prošnjah se naj navede, v kateri izmed gori imenovanih tečajev želi biti sprejet prosilec. Prošnji se naj priloži:

1. Izkaz o odvršenem 16. letu.
2. Spričevalo o obnašanju, katero potrdi župni urad.
3. Zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni.
4. Odpustnica iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo pri tečaju nepretrgoma od 15. februarja do 1. decembra 1910 ter da se v vsem podvržejo kmetijskim strokovnim organom.

Gradec, 12. oktobra 1910.

Od štajerskega deželnega odbora
Edmund grof Attems l. r.

Vinorejska zadruga Bizeljsko, Pišece, Sromlje v Brežicah

vabi k

rednemu občnemu zboru

ki se vrši

dne 20. listopada t. l. dopoldne ob 10. uri v pisarniških prostorih Posojilnice v Narodnem domu v Brežicah.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika,
2. odobritev letnega računa,
3. volitev odbora,
4. slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan v istih prostorih eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu zadružnikov.

Načelstvo.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uraduje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — **Rentni davek** plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih **5 K** od naloženih 100 K. — **Posojila** daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju. Odgovorni urednik Vekoslav Spindler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju